

nr 1, 2017

FÖRSVARSS UTBILDAREN

Military Weekend till för alla

Innehåller kurskatalogen
för sommar/höst 2017

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Kommunikationschef, Per Klingvall

CHEFREDAKTÖR:
Kommunikationschef Per Klingvall
e-post: info@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

ANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.se

OMSLAGSBILD:
Military Weekend på film.
Foto: Per Lunqe

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

TELEFAX:
08-587 742 90

BANKGIRO:
700-9152

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 2/17 är den
22 feb 2017. Nr 2 kommer ut den 19 april 2017.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2017.

ledare

FÖRSVARSSUTBILDARVÄNNER

I BÖRJAN AV VARJE ÅR anordnar Folk och Försvar den sk Rikskonferensen för diskussioner om säkerhetspolitik, försvar och samhällets krisberedskap. De här dagarna utgör en av årets viktigaste mötesforum med deltagare från hela försvarssverige. Likt tidigare deltog också vi Försvarsutbildare – jag själv mer eller mindre direkt hemkommen från uppdraget i Mogadishu, Somalia.

Förutom att vi Försvarsutbildare är på plats så var vi också en del av uppstarten när försvarskonferensen för första gången genomfördes i fjällmiljö 1946 genom valet av plats – i jämtländska Änn. Idag är orten mer känd genom Försvarsutbildarnas fina kursgård, Camp Änn – en betydelsefull anläggning för frivilligverksamhet men också öppen för privata kunder.

Som del av medlemsorganisationen Folk och Försvar har vi gemensamma intressen och värden. Överskuggande allt annat, och som också är grunden för Försvarsutbildarna, är att främja debatt och kunskap om Sveriges säkerhets- och försvarspolitik. Försvarsutbildarna gör det på många sätt. Jag tänker på vår interna och externa försvarsinformation, samarbetet med Allmänna Försvarsföreningen och Kungliga Krigsvetenskapsakademien genom Försvarsforum och inte minst genom alla våra kurs- och medlemsaktiviteter för såväl vuxna som ungdomar. Det är verksamheter som arrangeras över hela landet. Några är öppna för allmänheten – likt För din säkerhet!, Military Camp etc eller riktat mot olika intressegrupper med Hjärt Lungräddning, Military Weekend m fl. Delar av Försvarsutbildarnas kursutbud vänder sig också till de som söker ett fördjupat engagemang i totalförsvaret och krisberedskapen genom den grundläggande soldatutbildningen, GU-F, olika specialist- och funktionärsutbildningar och genom kurser i krisberedskapssystemet.

Med drygt 25 000 medlemmar är vi en betydande kraft. Därutöver kan kopplas varje medlems personliga nätverk – socialt som yrkesmässigt. Det är detta som ger folkförankring!

Åter Sälen där gästföreläsaren, Janis Sarts inledde den tredje dagen. Lettiske Sarts är chef för Natos strategiska kommunikationscenter med uppgift att öka motståndskraften om ryska desinformations- och påverkanskampanjer. För svenskt vidkommande är detta av största intresse. Det senaste decenniets ryska militära upprustning, den folkrättsvidriga annekteringen av Krim och destabiliseringen av östra Ukraina ger en oroväckande inramning till den också alltmer aggressiva ryska informationskrigföringen.

De falska nyheter och hackerattacker som blev en del av det amerikanska presidentvalet öppnade ögonen på många. Men fenomenet är inte nytt. Vi har upplevt det på närmare håll och under lång tid. De pågår dagligen och underhålls av nättroll och konspirationsspridare med dess vänner och tar ingen paus eller uppehåll. Vi såg det vid den ryska krigföringen på Krim för snart tre år sedan, vid bortforslandet av bronsstatyn i Tallin redan 2007 men också inför signerandet av värdlandsavtalet med Nato där uppgifter om stående Natotrupp och kärnvapen på svensk mark spreds.

Att påverkansoperationer synliggörs är viktigt. Kunskap om förekomsten skapar motståndskraft utan att skapa överdriven misstänksamhet. I detta kan Försvarsutbildarna bidra genom ökad kunskap om hur påverkansoperationer byggs upp och att vidga de egna informationsbublarna som riskerar göra oss sårbara.

Välkommen till Försvarsutbildarna 2017!

BENGT SANDSTRÖM, Generalsekreterare

VAD MYCKET VI GÖR!

I SKRIVANDETS STUND sitter vi på kansliet och arbetar med den årsrapport som vi snart ska lämna till Försvarsmakten samtidigt som vi även tar fram årsunderlag till MSB, medlemsstatistik och annat som slutligen kommer att hamna i vår verksamhetsberättelse. Visserligen så ser jag dagligen mycket av den verksamhet vi bedriver eftersom jag även uppdaterar våra sociala medier, särskilt facebook, men när man ser sammanställningarna så blir

jag ändå lite överväldigad av allting som bedrivs ute i våra förbund och föreningar.

Vi har ett otroligt stort utbildningsutbud och vi kan verkligen med fog säga att vi är en organisation som gått från att vara en militär utbildningsmäklare till en breddad verksamhet som omfattar allt från den enskildes säkerhet till samhällets försvar. Vi har ju inte grävt färdigt i siffrorna ännu men jag kan i alla fall se att vi på den ena sidan, som riktar sig till den enskilde genom För din säkerhet!, genomfört 29 informationstillfällen med 660 deltagare. På den andra sidan där vi stärker Försvarsmaktens insatsorganisation med rekrytering och utbildning av sjukvårdare till avtal med hemvärnet så har vi 325 blivande sjukvårdare under utbildning. Mitt emellan allt detta så finns våra totalförsvarsinformationsinsatser, medlemsaktiviteter och mycket annat.

I tidningen försöker vi spegla den mångfald som finns i vår organisation men det går inte att få med allt i varje nummer utan vi får ta lite i taget. I det här numret så har vi valt att lyfta fram ett par av de ovärderliga funktionärer som gör det möjligt för oss att upprätthålla den kvalitet, bredd och volym som vi gör. Vi gör det för att ni övriga ska inspireras och själva ta chansen att göra något för att utveckla er själva och kunna bidra till andras utveckling. Det finns naturligtvis fler som arbetar hårt men de två kvinnor vi presenterar på sidorna 24-27 har båda en spännande bakgrund med olika bevekelsegrunder för sitt engagemang. Det som förenar dem är engagemanget för frivillig försvarsverksamhet. Utan aktiva funktionärer och instruktörer så går det inte att vara det vi är idag, en frivillig försvarsorganisation som stärker samhällets säkerhet.

Vi är också beroende av en aktiv ungdomsverksamhet för att tidigt skapa intresse för försvar och krisberedskap. De ungdomar som deltar hos oss får även med sig hela skalan av totalförsvar och krisberedskap, fast i huvudsak i kunskapsform genom det nya kapitel 2.3. För er som är lite äldre och vill sprida informationen till era och vänners ungdomar så kan ni lyssna på de två ungdomar som berättar om varför just de är med hos oss.

Året har visserligen redan börjat men nu ser vi fram emot allt som händer under 2017 och som omvärlden ser ut lär det finnas många utmaningar för oss även framöver.

PER KLINGVALL, Kommunikationschef

Vi är bra på att rekrytera men behöver bli bättre på att behålla medlemmar

Vi har nu dragit ut medlemsstatistiken för 2016 och kan konstatera att vi fortsatt har en bra och stabil nyrekrytering. Under 2016 nyrekryterades 3 034 nya medlemmar till Försvarsutbildarna. Av dessa är 35% yngre än 20 år och 57% yngre än 35 år.

Andelen kvinnor fortsätter att öka och 25% av de som nyrekryterades var kvinnor. Det är glädjande att den siffran fortsätter att öka men vi har långt kvar tills hälften av medlemmarna är kvinnor.

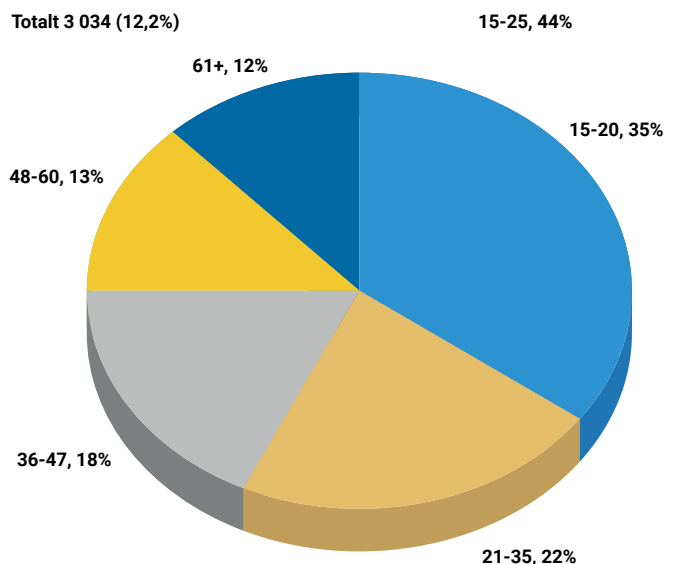
Tyvärr så tappar vi medlemmar mot föregående års notering. Vi är nu totalt 25 064 medlemmar mot 26 548 medlemmar 2015. Vi har tidigare räknat med att vi behöver rekrytera motsvarande 10% nya medlemmar per år för att kunna behålla vår numerär men trots en nyrekrytering på 14,6% räckte det inte riktigt. För att fortsätta utvecklas och behålla medlemmar har vi därför under året tagit fram ett antal medlemsaktiviteter som kommer att kunna erbjudas medlemmar via sina förbund.

Några korta fakta (2015 inom parentes):

- Totalt antalet medlemmar: 25 064 (26 548)
- Antal nyrekryterade: 3 034 (3 868)
- Varav ungdomar: 1 069 (2 684)

NYREKRYTERADE UNDER 2016

Totalt 3 034 (12,2%)

”Krig kan inte jämföras med skogsbrand”

UNDER FOLK OCH FÖRSVAR i Sälen talade Stefan Löfven om vikten av att hela samhället engagerar sig i säkerhetsarbetet samt nämnde en ”bred vilja att rusta upp totalförsvaret”. Det skriver Dagens Samhälle och låter Kristina Syk, styrelseledamot Allmänna försvarsföreningen, i ett debattinlägg utveckla vad hon menar vara utmaningarna i förmågeutvecklingen inom totalförsvaret.

”Det finns ur mitt perspektiv två inte så väl belysta problem som påverkar utvecklingen av det civila försvaret på ett omfattande sätt” skriver Kristina Syk. Det ena är att det råder väsenesskilda uppfattningar om vad planering för kriget är. Det andra är att det finns en uppfattning om att fredstida krisberedskap ska kunna lösa stora delar av det civila försvarets förmågor också vid en krigssituation.

Kristina Syk börjar i sitt inlägg med det andra problemet: ”Jag vill vara tydlig med en sak: kriget befinner sig inte högre upp på samma hotskala som en skogsbrand. De befinner sig på olika hotskalor.”

Hon frågar sig varför detta är viktigt? Och svarar: Jo, därför att vi inte kan anta att de resurser och det arbetssätt som finns för hanteringen av en skogsbrand också kan hantera kriget. Inte ens ett ”litet” krig. Inte ens gråzonen.

Anledning är enligt Kristina Syk att antagonistiska handlingar är av naturen vitt skilda från olyckor, oaktat storleken på olyckorna. Visst är många av samhällets sårbarheter desamma, och visst behöver vi resurser ur krisberedskapen om kriget en dag kommer, men för att möta antagonistiska

angrepp krävs även annat.

Det blir därför, menar Kristina Syk, problematiskt att styrningen för utvecklingen av det civila försvaret och totalförsvaret i stort handlar om planering ska ske sammanhållet. ”Här finns ett underliggande antagande att skogsbranden och kriget är så pass lika till sin natur, om än olika högt på hotskalan, att de kan bemötas relativt lika avseende såväl förberedelser som hantering.”

Kristina Syk fortsätter: Synsättet att kriget och den större olyckan kan mötas ungefär likadant – har också påverkat hur planeringen för kriget har börjat utvecklas. ”Uppfattningen som förmedlas utåt är att målen som styr krisberedskapens arbete och målen som styr det civila försvaret är så snarlika att krisberedskapen torde kunna lösa merparten av det civila försvaret om den bara boostas, förutsatt att stödet till Försvarsmakten också läggs till. Detta är problematiskt. Det ignorerar också det faktum att samhället skulle få utstå helt andra prioriteringar vid ett angrepp än under en olycka.”

Om den planering som leds av MSB sägs: ”Definition av planeringen saknas, men behövs! Den bör innefatta en inventering av resurser som finns i Sverige totalt sett. Dessa behöver sedan planeras konkret i tid och rum kopplat till olika möjliga händelseutvecklingar. Planerna kan sedan systematiskt övas och justeras allteftersom.”

Slutsatsen som dras är: ”Ska vi nå förmågeutveckling i det civila försvaret krävs att planeringen kommer igång – med rätt ingångsvärden.”

Skogsbranden i Västmanland är inte på samma hotskala som krig, enligt Kristina Syk. Foto: Marcus Åhlén / Combat Camera / Försvarsmakten

MSB: Svensk opinion 2016

VAD GÖR MÄNNISKOR i Sverige trygga och vad oroar de sig för? På Folk och Försvars rikskonferens i Sälen presenterade MSB sin årliga undersökning Opinioner. Oron för internationell terrorism ligger kvar på samma nivå som för

2015 och 70 procent av de tillfrågade känner oro för den politiska situationen i världen. Men Sverige är ett bra land att leva i, även om 80 procent tror att det kommer att bli sämre om fem år.

Oroliga för internationell terrorism? Foto: Per Lunge

Unga ska lockas att vara både soldater och välfärdsarbetare

SOLDAT och kommunalarbete. Den kombinationen hoppas både Sveriges kommuner och landsting, SKL, och Försvarsmakten ska bli en vanligare syn i framtiden. Därför har SKL-ordföranden Lena Micko och ÖB Micael Bydén tecknat ett samarbetsavtal. Det skriver Statskoll.se.

Med samarbetet ska Försvarsmakten få det lättare att rekrytera frivilliga deltidsarbetande soldater och sjömän och att dessa kan kombinera med att också arbeta i välfärdsyrken i kommuner och landsting.

– Vi vill med samarbetet öka möjligheten till jobb för ungdomar. SKL kan liksom Försvarsmakten erbjuda intressanta och kvalificerade arbets-

uppgifter på olika platser i landet. Genom ett samarbete med Försvarsmakten kan deras medarbetare efter soldattjänstgöring få tillfälle att karriärväxla till välfärdsjobben, säger SKL:s ordförande Lena Micko, till Statskoll.se.

Försvarsmakten ser bara fördelar med avtalet.

– Försvarsmaktens inriktning är att söka samarbete med andra arbetsgivare där vi kan skapa gemensamma synergieffekter, både för den andra arbetsgivaren och den enskilda soldaten. Samarbetet med SKL ger oss möjlighet att attrahera och rekrytera fler deltidsanstående soldater och sjömän, säger general Micael Bydén.

Norrbotten övar inför extremt väderläge

HUR SKULLE NORRBOTTEN klara av ett extremt väderläge med oframkomliga vägar och störningar i elnätet? Det var scenariot i den stora krisövningen Vindros.

I slutet av november övade de flesta av länets kommuner, räddningstjänst, polis, landstinget, Försvarsmakten och

Svenska kyrkan tillsammans utifrån ett scenario om ett extremt väderläge. Det skriver P4 Norrbotten.

I motspelet fanns bland andra Vattenfall, SMHI, SOS Alarm och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt personer som agerar privatpersoner och media.

Snart fler övningar i Boden

ELVA ÅR HAR GÅTT sedan Artilleriregementet senast övade och sköt med hel bataljon, nu har de gjort det igen, och det är inte sista gången. "Vi kommer att öva mer och bygga en starkare försvarsmakt."

Hela Artilleribataljonen har således inte övat skjutning på länge, men i några intensiva dagar har ungefär 150

personer deltagit i övningen, Emil Selberg är en av dem. Han har varit säkerhetskontrollant för en av regementets nya Archer-pjäser.

– Vi har upptäckt ytterligare utbildningsbehov, men jag är väldigt nöjd, säger Emil Selberg till Norrbottens-Kuriren.

Att övning ger färdighet håller ställföreträdande regementschef, överstelöjtnant Stefan Fredriksson med om.

– Samtidigt som omvärldsläget blivit förändrat tycker vi att det är viktigt att öva. Vi behöver bli bättre på det vi ska göra.

För ungefär ett år sedan fick Artilleriregementet nya Archerpjäser. De nya vapnen kan träffa ett mål på upp till 50 kilometers avstånd.

I och med uppgraderingen ansåg ställföreträdande regementschefen att det var dags för en ny övning, och det lär nog inte ta elva år till nästa gång.

– Vi kommer att öva mer, sedan beror det lite på hur omvärlden ser ut och vad som händer. Det är ju en politisk fråga hur utvecklingen ska gå inom försvarsmakten.

Boden har länge varit en militärstad, kommer det att synas mer den kommande tiden?

– Vi kommer att öva mer och bygga en starkare för-

Övning med Archer.
Foto: Jesper Sundström / Försvarsmakten

svarsmakt. På det sättet kommer det att märkas mer.

Efter en testskjutning har bataljonen övat på södra skjutfältet i Boden, och Stefan Fredriksson verkar nöjd.

– Det har gått jättebra, utifrån de rapporter jag har fått om målen vi skulle träffa.

Han hoppas att de nya vapnen inte behöver användas inom en snar framtid, men menar ändå att det är bra att ha dem.

– Vi får hoppas att vi inte behöver använda dem på riktigt. Det är därför vi har en Försvarsmakt, för att vi ska avskräcka motståndarna, så att vi kan fortsätta att leva i fred och frihet, säger Stefan Fredriksson.

Nytt samarbetsavtal vid kris undertecknat

EN ÖVERENSKOMMELSE om hur samarbetet ska se ut vid en samhällsstörning i Västmanland har undertecknats.

Den gamla överenskommelsen undertecknades 2005 och i den nya har man flyttat fokus från "under en händelse" till att innefatta även "före och efter en händelse".

– Vi har jobbat med att ta fram mallar för hur samarbetet ska se ut. Det kan till exempel handla om hur representanter från olika myndigheter ska träffas och kunna fatta beslut för att allmänheten ska påverkas så lite som möjligt vid

en samhällsstörning, säger Ingela Regnell som är beredskapsdirektör vid länsstyrelsen i Västmanland, till Sveriges Television.

De aktörer som undertecknar avtalet är: kommuner, räddningstjänstförbunden, polisen, landstinget, SR P4, Försvarsmakten och länsstyrelsen.

– Tanken är att vi ska hjälpas åt, arbeta mot gemensamma mål och syften. Avtalet ska tydliggöra att vi alla är lika viktiga och vi ska veta hur vi ska kunna hantera en händelse så effektivt som möjligt, säger Ingela Regnell.

Försvarsutbildarna deltar på den nationella Krisberedskapsveckan

VÄLINFORMERADE och engagerade invånare är en viktig tillgång vid en samhällskris.

Därför startar MSB Krisberedskapsveckan, med fokus på vad människor själva kan göra och bidra med vid allvarliga samhällsstörningar. Första Krisberedskapsveckan äger rum 8–14 maj 2017. Med Krisberedskapsveckan vill MSB underlätta framför allt för kommunerna när det gäller att kommunicera och väcka invånarnas engagemang för vår gemensamma säkerhet och beredskap. Många kommuner har också efterlyst hjälp med att utveckla sin kriskommunikation,

och samt öka människors möjligheter att hantera såra påfrestningar på samhället.

Det är ute i kommunerna som Krisberedskapsveckan kommer att genomföras och vi i Försvarsutbildarna har erbjudit oss att ställa upp med vårt koncept För din säkerhet! som är till för att öka kunskapen om hur man som enskild kan agera vid svårare samhällsstörningar. Det kan också öppna sig möjligheter för våra förbund och föreningar att visa upp även övrig verksamhet men det återkommer vi till efter den planeringskonferens som MSB kommer att genomföra i mars.

På rätt plats, i rätt tid och med rätt utrustning

WARTOFTA stridsvagnskompani från Skaraborgs regemente P 4 har prövats i en beredskapskontroll på Gotland. Under kontrollen provas flera olika förmågor, som att snabbt ta sig från fastlandet till Gotland, färdigställa ett visst antal stridsvagn 122 och skjuta in kanonerna.

De gotlänningar som spenderat en av dagarna i närheten av Visby och Tofta skjutfält under kontrollen har sannolikt både hört och känt av Wartofta stridsvagnskompani då förbandet skjutit med både kanoner och kulsprutor i olika moment. Den kalla, hårda vinden gav soldaterna en extra utmaning men det är något de klarar av.

– Det är en del av vår huvudtjänst att sköta och skjuta med stridsvagnarna, och vi ökar vår förmåga ytterligare genom att vara i den här miljön för att göra det, säger Marcus Hedh, chef för stridsvagnsförbandet, på Försvarsmaktens webbplats.

En beredskapskontroll är ett sätt att prova ett förband och se om de klarar kraven som förbandet själv har satt, och som ytterst regeringen har på Försvarsmakten, avseende för bandets förmåga att lösa givna uppgifter inom

en viss tid. Det är många saker som måste fungera för att slutresultatet ska bli bra.

– I en beredskapskontroll av det här slaget kontrollerar vi inte bara att förbandet kan komma på rätt plats i rätt tid utan också att transporten av soldater, utrustning och andra förnödenheter också fungerar som det är tänkt, säger brigadgeneral Stefan Andersson, armétaktisk chef som varit på plats för att följa beredskapskontrollen.

Skulle det visa sig att Försvarsmakten brister i en rutin eller ett tillvägagångssätt så är det något som omhändertas på en gång.

– Det här är ju ett sätt för oss att kunna få en uppfattning om vad vi klarar av och om det finns något vi behöver bli bättre på, säger brigadgeneralen. Oanmälda beredskapskontroller av det här slaget påbörjades på nytt i somras och hittills har sju olika förband och staber runt om i landet prövats.

Wartofta kompani under beredskapskontroll på Gotland.
Foto: Bezav Mahmod / Försvarsmakten

Försvarsmaktsråd på Gotland

REGION GOTLAND, Försvarsmakten och Länsstyrelsen på ön har bildat ett försvarsmaktsråd som länk mellan det civila samhället och Försvarsmakten.

– Syftet med det här rådet är att underlätta vår möjlighet till tillväxt och hjälpa till att bidra till en positiv utveckling på Gotland, säger Stefan Pettersson som är chef för Stridsgrupp Gotland, till P4 Gotland.

Försvarsmakten kan genom sin etablering och uppbyggnad erbjuda jobb på Gotland, särskilt till ungdomar.

– En stor målgrupp för vår del är ungdomar, killar och tjejer i 20-25-års åldern, säger Stefan Pettersson.

Försvarsmaktens utbyggnad på Tofta skjutfält och andra miljöfrågor är också ämnen som kan komma att diskuteras i försvarsmaktsrådet. Stefan Pettersson har erfarenhet av det från Skaraborg där ett råd bildades efter att värnplikten avvecklats.

– Då såg man en möjlighet och en förutsättning för att man i den regionen skulle få rätt personal att flytta dit, säger han.

Försvarsmakten erbjuder jobb på Gotland. Foto: Bezav Mahmod / Försvarsmakten

Försvarsministern återstartar Försvarsberedningen

FÖRSVARSMINISTER Peter Hultqvist har beslutat att Försvarsberedningen ska påbörja arbetet med att ta fram sin försvars- och säkerhetspolitiska rapport till regeringen. Peter Hultqvist har också utsett riksdagsledamoten och före försvarsministern Björn von Sydow till ordförande i Försvarsberedningen.

I de anvisningar som Peter Hultqvist ger Försvarsberedningen nämns bland annat att beredningen ska lämna förslag för fortsatta inriktning av totalförsvaret (militärt försvar och civilt försvar) för åren 2021-2025, föreslå hur cyberförmågan i Försvarsmakten kan utvecklas, samt beakta utvecklingen av de försvarssamarbeten Sverige deltar i och då särskilt redovisa ytterligare fördjupat samarbete med Finland.

Försvarsberedningen utgör ett forum för konsultationer

mellan regeringen och representanter för de politiska partierna i riksdagen. Strävan är att nå en så bred enighet som möjligt om hur Sveriges försvars- och säkerhetspolitik ska utformas. Med utgångspunkt i bland annat Försvarsberedningens rapporter utformar regeringen det förslag till ny försvarspolitik inriktning för perioden 2021-2025 som riksdagen sedan beslutar om.

Beredningen består av ledamöter från de åtta riksdagspartierna, sakkunniga och experter samt ett sekretariat. Senast den 14 maj 2019 ska beredningen lämna en försvars- och säkerhetspolitiska rapport till regeringen.

Finlands försvar höjer cyberberedskapen

FINSKA FÖRSVARSMAKTEN höjer sin beredskap mot cyberhot betydligt, berättar Försvarsmaktens Kommendör general Jarmo Lindberg i en intervju för tidningen Keskisuomalainen.

– Det är det viktigaste riktningsändringen av anslag och resurser inom den närmaste tiden för Finlands säkerhetssituation, säger Jarmo Lindberg till tidningen.

Keskisuomalainen skriver att investeringarna i teknik för att förbättra cybersäkerheten kostar det militära försvaret flera miljoner euro under de närmaste åren. Pengarna finns inom den nuvarande budgeten,

och de stora linjebesluten är redan fattade. Förutom stora anskaffningar av apparatur och materiel samt täckande intern utbildning ska försvaret också motverka cyberhot genom nationellt och internationellt samarbete.

Cyberberedskapen handlar framför allt om att skydda och övervaka de egna datanäten.

– Vid behov kan vi också styra verksamheten i riktning mot cyberpåverkan, säger Jarmo Lindberg.

Med det avses verksamhet mot en motståndares system och nät.

Cyberattackerna: "tusentals statsangrepp" på Sverige per månad

DET HANDLAR OM tusentals attacker varje månad, över hela landet. För första gången har FRA, Försvarets radioanstalt, presenterat en översiktsbild över de kontinuerliga cyberangrepp som Sverige utsätts för av stater eller statsunderstödda aktörer som kan vara kriminella nätverk. Det skriver Patrik Oksanen, Mittmedia, i en ledare.

FRA har två huvuduppgifter; den av allmänheten mer kända signalspaningen samt att stödja informationssäkerhetsarbetet hos myndigheter och statligt ägda bolag som LKAB, Vattenfall och SJ.

Det var i samband med att Dagens Industri arrangerade ett seminarium om IT- och Informationssäkerhetsfrågor, som FRA:s generaldirektör Dag Hartelius visade bilden på angreppen.

Och det är ändå inte en fullständig bild. Vilken månad det rör sig om berättar inte FRA, inte heller vilka attacker som identifierats men som man valt bort från kartan. Vilka målen har varit under den aktuella tiden kommenteras inte heller.

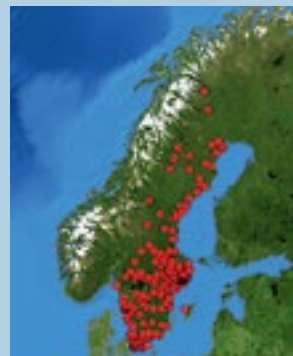
Framför allt handlar det om avancerad skadlig kod för att komma över uppgifter och där angriparen vill undvika upptäckt.

I bilden finns både misslyckade och fullbordade angrepp med. Motiven och metoderna varierar. Framför allt handlar det om avancerad skadlig kod för att komma över uppgifter och där angriparen vill undvika upptäckt. Utöver det finns enklare attacker, som de mer uppmärksammade DDOS-attackerna

(överbelastning) som blir synliga för allmänheten på ett annat sätt när mediasajter släcks ned eller du inte kan logga in på din bank.

Cyberangrepp kan leda till mycket allvarliga samhällsstörningar. Estland utsattes för ett angrepp av Ryssland 2007 som lamslog estniska myndigheter, banker och mediebolag. Störningar kan också uppstå trots att målet är ett helt annat, som när bostäder i finländska Villmanstrand blev utan värme tidigare i november när värmesystemet togs över för att rikta ett överbelastningsangrepp "mot en europeisk organisation" enligt det finländska Cybersäkerhetscentret.

FRA är känd för att hålla tätt och för sin goda operationssekretess. Att myndigheten över huvud taget släpper så här mycket information är en tydlig signal om att man ser allvarligt på läget.

Bilden visar angrepp med skadlig kod som kan knytas till de stater eller statsunderstödda organisationer som FRA följer i sin signalspaning, under en typisk månad under 2016. Foto: FRA

Gotland för Försvarsberedningen

DEN NYA försvarsberedningen som leds av före försvarsministern Björn von Sydow kommer att få sex frågor att svara på. Den första är hur Gotland ska försvaras. Det skriver Svenska Dagbladet.

– Gotlands militärstrategiska läge kan inte nog understrykas. Den som kontrollerar Gotland kontrollerar sjö- och luftvägarna till Baltikum, sa försvarsminister Peter Hultqvist vid Folk och Försvar i Sälen,

citerad av Svenska Dagbladet.

Han meddelade att försvaret av Gotland blir en av sex huvuduppgifter för den nya försvarsberedningen som ska bana vägen för försvarsbeslutet åren 2021 till 2025. Övriga uppgifter eller frågor är: totalförsvarets framtida roll, krigsorganisationen, underhållsförmåga, skydd mot cyberattacker och militära samarbeten och då speciellt med Finland.

Försvaret av Gotland, en av Försvarsberedningens frågor. Foto: Mattias Nurmela / Försvarsmakten

Jägarbataljonen satsar på att få fler kvinnor

VID JÄGARBATALJONEN i Arvidsjaur finns idag 17 kvinnor, och den andelen ska öka.

Projektet ett Starkare AJB heter projektet som ska få fler kvinnor att söka sig till Försvarsmaktens jägarförband i Arvidsjaur.

– Jag tycker det sänder bra signaler om vad cheferna vill. Det känns bra som kvinna att jobba på ett förband där de här frågorna prioriteras, säger Jorun Borggren från Lund, som nu är soldat vid jägarbataljonen i Arvidsjaur, till Sveriges Radio.

Jämställdhetsaspekten och bättre psykosocial arbetsmiljö är en del av de vinster man räknar med. Men det finns även andra anledningar.

– För oss handlar det även om att utöka urvalet av sökande soldater, säger bataljonschefen Mattias Holmqvist.

För att lyckas

kommer en del av utrustningen som soldaterna har att anpassas mer för kvinnor. Men även en karriärstege så att de som söker kan planera sin framtid.

– För officerare har vi haft en femårsplan så att det går att planera sitt liv. Det kommer vi även att införa för soldaterna som söker hit, säger Mathias Holmqvist.

Men anledningen till att Jorun Borggren sökte sig till Arvidsjaur var en hel annan.

– Den fysiska och psykiska utmaningen, säger hon.

Arméns Jägarbataljon söker kvinnliga soldater. Foto: Mats Nyström / Försvarsmakten

Fältarbetsinriktade uppgifter på Gotland

ATT KUNNA GÖRA förändringar i terrängen för att skapa fördelar för sig själv eller för att skapa nackdelar för en motståndare kan vara helt avgörande i en konflikt. För att öva detta och andra viktiga förmågor har delar av Göta ingenjörregemente, Ing 2, varit på Gotland.

Ingenjörtruppernas huvuduppgift är att utföra fältarbeten, vilket betyder att de med olika typer av åtgärder förändrar terräng och infrastruktur till sin egen fördel och till motståndarens nackdel. För att få ut bästa effekt rekognoseras stora områden på ön i syfte att identifiera bra platser för fältarbeten. Allt i syfte att öka förbandets förmågor inom exempelvis blockering och spärrning av flygfält, fältarbetsdykning, mineringsarbeten, rekognosering av hamnar och vägar, patrullering eller att skapa framkomlighet för andra förband.

– Att kunna infrastrukturen och miljön på ön skapar förutsättningar för att skapa en hög tillgänglighet och tröskleffekt för våra förband vilket behövs

ING 2 förändrar terrängen till nytta för egna förband. Foto: Jimmy Croona / Försvarsmakten

för att kunna möta en förändrad omvärldsutveckling, säger bataljonschef Carl-Axel Blomdahl, på Försvarsmaktens webbplats.

Inledningsvis genomförde förbandet en beredskapskontroll som syftar till att mäta förmågan för denna typ av uppgift. Enligt bataljonschefen är kontrollen ett bra stöd och ger en bra uppfattning om vad förbandet behöver förstärka.

Örebro höjer skyddet mot hackerattacker

EFTER ATT Örebro kommun för ett år sedan utsattes för s k ransomware-attacker, påbörjades ett målmedvetet arbete för att höja skyddet mot hackerattacker och andra typer av intrång.

Samtidigt är informations-säkerheten i kommunerna "dålig".

– Ta till exempel kommunerna där kanske 70 procent inte har informationssäkerhet och inte arbetar systematiskt med det. Att gå därifrån till något helt annat kommer ta ett antal år och det måste man vara ödmjuk inför, säger Richard Oehme, chef för cybersäkerhet på MSB, till SVT.

Per Oscarson är ansvarig för informationssäkerheten i Örebro kommun:

– Jag tror inte Örebro hör till de sämsta, men inte heller de bästa, utan befinner sig någonstans i mitten. Vi har påbörjat ett systematiskt arbete, men det finns väldigt mycket mer att göra, säger Per Oscarson, informations-

säkerhetsansvarig vid Örebro kommun.

Under ransomware-attackerna för ett år sedan tog sig hackarna in i kommunens IT-system genom att kommunanställda gick in på länkar när de jobbade hemifrån. Hackarna krypterade filer och krävde sedan pengar för att låsa upp dem. Men filerna fanns också i backup-mappar.

– Vi var tvugna att stänga ner några tjänster, det handlade om att kunna arbeta hemifrån. Det fick vara så några månader och det innebar problem för en del, men annars hade vi kunnat drabbas på ett mycket värre sätt, säger Per Oscarson.

Genom KIS, Kommunernas informationssäkerhet, där Örebro kommun är med, ska medvetenheten om vikten av skydd för IT-system öka. KIS drivs av MSB och SKL, Sveriges kommuner och landsting.

Norrköping ska bli bättre förberett för krig

REGERINGEN VILL ATT landets kommuner ska ta ett större ansvar för invånarna i händelse av krig. Trots att det innebär större kostnader tycker Richard Tjernström, säkerhetsansvarig i Norrköping att det är bra.

– Vi har en förändrad världsbild, säger han till Norrköpings Tidningar.

För drygt ett år sedan beslöt regeringen att åter bygga upp ett civilt försvar. Detta till följd av den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde. MSB skickade ut ett brev till kommunernas säkerhetschefer med krav på ökad krigsberedskap.

I brevet står bland annat att statens förväntningar på kommunernas förberedelser för verksamheten under höjd beredskap kommer att öka. Exakt hur är fortfarande oklart. Men det kommer att ställas krav på: "operativt tempo, beslutsfattande, informationsdelning, kriskommunikation, flexibilitet, robusthet och att hantera hemliga uppgifter".

Richard Tjernström säger att kraven inte kommer som någon nyhet.

– Redan den 10 juni presenterade MSB och Försvarsmakten en rapport där de understryker vikten av en gemensam grundsyn för totalförsvaret.

En del av de specifika krav MSB ställer är att: kommunerna ska öka säkerhetsskyddet, delta i försvarets krigsövningar, vara med på försvarskurser och medverka till att skyddsrummen blir fler. Dessutom får kommunerna inte längre avveckla eller sälja ledningscentraler i berggrum.

Flera av Sveriges kommuners säkerhetsansvariga har uttalat sig kritiskt om det ökade ansvaret. Främst för att det kommer att innebära extra kostnader. Något Richard Tjernström inte oroar sig för.

– Vi har ett berggrum – Grävlingen. Det är en stor anläggning och underhållet är inte avyttrat. För övrigt har vi en förändrad världsbild med en utökad hotbild, och då måste vi anpassa oss, säger han.

Enligt Svante Werger, informationschef på MSB, kommer kommunernas kostnader inte att öka dramatiskt. I alla fall inte till en början.

– Staten har hittills haft väldigt låga förväntningar på kommunerna. Men det kommer att komma ökade förväntningar. Och då får vi se hur de ska finansieras. Nuvarande regelverk råder fram till 2018. Men det kan komma att ändras tidigare, säger han till Norrköpings Tidningar.

MSB: "Gråzonshot möts av krisberedskap"

HELENA LINDBERG talade på Folk och Försvars rikskonferens i Sälen om den försämrade säkerhetspolitiska situationen i Sveriges närområde och de krav detta ställer, krav som måste mötas både inom ramen för den fredstida krisberedskapen och i planeringen för civilt försvar.

Redan i fredstid ska samhället kunna möta cyberangrepp, terrorhandlingar, infiltration och informationspåverkan från aktörer med stora resurser, tydliga mål och vassa egna kommunikationsstrategier.

– Vi måste kunna möta detta slags hot inom ramen för det fredstida regelverket, i de vanliga myndighetsstrukturerna, och i huvudsak med de ordinarie resurserna. Vi måste kunna agera i vetskap om att detta kan vara början på ett större angrepp mot Sverige, men att det inte nödvändigtvis är det, sa Helena Linberg.

Hon menade att gråzonen måste kunna hanteras inom ramen för den fredstida krisberedskapen.

– Försvarsmakten kan och bör vara ett stöd, men i en gråzon handlar det inte om totalförsvar. Inte heller om civilt försvar, utan om krisberedskap.

MSB arbetar för att planeringen för civilt försvar, samhällets förmåga att möta

krigsfara och krig, ska hänga ihop med och bygga vidare på en pågående utveckling av den fredstida krisberedskapen.

– Utgångspunkten måste vara: vilka ytterligare krav ställer en situation med krigsfara eller krig på samhället?

Den 10 juni i år kommer MSB och Försvarsmakten att redovisa om och hur civila aktörer har möjlighet att ge stöd till Försvarsmakten.

– Då räknar jag med att ett antal saker kommer att bli tydligare än de är idag. Försvarsmakten är beroende av det övriga samhället för sin operativa förmåga vid ett väpnat angrepp mot Sverige. Och det krävs tillskott av resurser till civilt försvar för att säkerställa att Försvarsmakten får det stöd av det övriga samhället som krävs. Kommunerna, landstingen och inte minst näringslivet behöver involveras betydligt mer i planeringen än idag, då det främst är myndigheterna som har börjat planera, sa Helena Lindberg.

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

RIKSKONFERENSEN 2017 – ALLVAR OCH UTMANINGAR

Årets rikskonferens är den sjuttioförsta i ordningen och påvisar tydligt organisationssveriges koppling till säkerhets- och försvarsrelaterade frågor. I år låg det ett påtagligt allvar över konferensen givet det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget. Hela spektrat av säkerhetsfrågor behandlades. Några får anses som särskilt betydelsefulla.

Överbefälhavare Micael Bydén talar. Foto: Ulf Palm

KRISERNA VILAR TUNGT över det europeiska samarbetet. Flyktningkatastrofen har skapat en djup schism. De sämre relationerna med Ryssland ökar försvars- och säkerhetsfrågornas betydelse inom unionen. De senare är också kopplade till terroristbekämpningen.

Den nya administrationen i Washington kommer att ha stor influens på förutsättningarna för det europeiska samarbetet, inte minst inom områdena säkerhetspolitik och ekonomi. Trumpadministrationens färdriktning är föremål för en ovisshet som känns kompakt.

EU kommissionären Cecilia Malmström hade inte bara mörka budskap. Ekonomin tenderar att utvecklas i rätt riktning. Vid flera tillfällen under sitt anförande lyfte hon fram handeln som en samförståndsskapande faktor, något som enar och bidrar till stabila relationer. Som en mycket stor marknad för handel och samfärdsl attraherar EU omvärlden.

STÖRRE FOKUS PÅ SÄKERHETSFRÅGORNA

Stasminister Stefan Löfven tackade de svenskar som internationellt, ofta i svåra situationer, tillvaratar landets intressen. En fin gest som besvarades med applåder. Löfven angav säkerhet som en prioriterad uppgift för staten och satte detta uttalande i en omvärldskontext där kriget i Syrien, med åtföljande flyktningvåg i riktning Europa, den ryska annekteringen av Krim och Kremls repressiva styre accentuerar att svensk säkerhet, militär som civil börjar i Sverige.

Stefan Löfven redogjorde också för den nya säkerhetsstrategin liksom inrättandet av ett nationellt säkerhetsråd. Han berörde det fördjupade säkerhetssamarbete som Sverige har med bl a USA, Storbritannien och Finland liksom att han viktade cybersäkerhet samt samhällets förmåga att motverka de drivkrafter som leder till att människor radikaliserar och/eller ägnar sig åt grov brottslighet. Statsministern tog också upp vikten av en stabil energiförsörjning och samhällelig robusthet där fundamentet är ett fungerande civilförsvar.

RYSSLAND OCH SVERIGE

I flera tal kunde spåras en ökad medvetenhet om att utvecklingen i Ryssland kräver ökade svenska försvars-satsningar, militärt och civilt. Gudrun Persson från FOI presenterade en Rysslandsbild som karakteriseras av yttre aggression och inre repression. En regim som tydligt satsar på ett ökat inflytande i sitt närområde och som sätter satsningarna på militär upprustning före övrig samhällsutveckling, där de cirka 5% av BNP som satsas på försvaret bär syn för sägen. Kärnvapenretorik liksom ungdomens patriotiska fostran underbygger bilden av regimens utveckling i totalitär riktning.

Det Försvarsministern och ÖB anförde är konsekvenser av denna Rysslandsbild. Peter Hultqvist betonade vikten av konsekvens i säkerhetspolitiken och att någon ändring i Natofrågan därför inte är aktuell. Genomförandet av fattat försvarsbeslut betonades

samtidigt som ytterligare satsningar kan bli möjliga. Hultqvist meddelade också att en ny försvarsberedning tillsätts med Björn von Sydow som ordförande.

ÖB Micael Bydén var tydlig med att Försvarsmakten ska göra det bästa med tillgängliga resurser och var lika tydlig med att den militära förmågan kommer att urholkas om inte mer pengar tillförs på sikt.

Allianspartierna vill att Sverige blir medlemmar av Nato och vill öka försvarssatsningarna men nivåerna liksom var pengarna ska tas varierar.

Om den välbehövliga utvecklingen av ett civilt försvar sa inrikesminister Anders Ygeman att detta ska bygga på krisberedskapssystemet. Någon kopiering av det gamla civilförsvaret blir inte aktuell och en satsning behövs på cybersäkerhet och för att motverka påverkansattackerna. Pengar behövs till civilförsvaret, om det sas inte så mycket.

TEXT: TOMMY JEPPSSON

Hela rikskonferensen kan ses på
<http://www.folkochforsvar.se/rikskonferensen.html>

Som vanligt en välbesökt rikskonferens. Foto: Ulf Palm

Statsminister Stefan Löfven håller presskonferens. Foto: Ulf Palm

”MOMENT 22” NÄR FLER INSTRUKTÖRER SKA UTBILDA FLER

Yrkesbefätningskurs för instruktörer, vinterstrid i Boden. Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

Utbildningen av rekryter kommer att öka kraftigt. Kommer det att finnas tillräckligt med instruktörer på förbanden?

UTBILDNINGSVOLYMEN vid förbanden planeras öka jämfört med hur många rekryter som i dag utbildas till soldat, sjöman eller gruppbefäl. I utredningen *En robust personalförsörjning av det militära försvaret* föreslår regeringens särskilde utredare Annika Nordgren Christensen ett ökande antal de närmsta åren.

– Den årliga volym som utredningen föreslår, utifrån dagens krigsorganisation plus en robust personalreserv, är 4 000 individer per år 2018–2019 vilket är Försvarsmaktens anmälda behov och 5 000 år 2020. Under nästa försvarsinriktningsperiod bör volymen öka till 6 000 år 2021 och från och med 2022 bör volymen stabiliseras på 8 000 individer per år, säger Annika Nordgren Christensen.

KRAV PÅ SLIMMAD ORGANISATION

Finns det tillräckligt med officerare som instruktörer?

– För att uppnå ökningen krävs mer resurser och utredningen skriver att det måste till höjda försvarsanslag. Utredningen resonerar kring avvägningar och effekter av att gå mot en större utbildningsvolym, bl a vad gäller krav på en redan mycket slimmad organisation och att officerstillgången är både oroande och starkt gränssättande för tillväxt framhålls tydligt. Det

TÖRER REKRYTER

arsmakten

krävs många åtgärder samtidigt, men viktigt att framhålla är att om inte volymerna ökar inverkar det menligt på möjligheten att personalförsörja hemvärnet, rekryteringsbasen till officersutbildningen och personalreserven raderas under nästa inriktningsperiod. Det är ett moment 22.

Befälsuttagna totalförsvarspliktiga är ett föreslaget stöd som instruktörer vid sidan av officerare. Men det kommer att uppstå en akut brist på yrkesofficerare 2020 (Dagens Nyheter). En fråga är då, vilket jag inte tycker belystes i utredningen, om möjligheten att använda reservofficerare som instruktörer? Det finns 1 600 som av Högkvarteret bedöms vara användbara i krigsorganisationen.

– Utredningen pekar i första hand på möjliga justerade arbetssätt och befälsuttagna totalförsvarspliktiga, men det är myndigheten som måste få organisera sig effektivt och rationellt, så utredningen har inte slagit fast i detalj hur det ska ske. I detta måste professionen få mejsla ut vägen medan politiken inriktar och tillför ökade resurser.

MARGINALER?

Sedan kan det säkerhetspolitiska läget bli sämre än beräknat. Finns det några marginaler att utöka utbildningsvolymen vid förbanden, inte bara med övningsplatser och utrustning utan också med instruktörer?

– De volymer vi har räknat på och undersökt konsekvenserna av går att hantera med de för- och nackdelar utredningen tar upp. Om det blir ett mycket akut läge

med ett snabbt behov av högre volymer, tror jag att man i första hand kommer att använda sig av befintlig personalreserv istället för att grundutbilda stora volymer.

NÄR VOLYMERNÄ ÖKAR?

– Om krigsorganisationen efter politiska beslut ökar betydligt jämfört med idag, med de större volymer det skulle kräva, kommer man att sätta systemet under hård press. Lärdomen här är att frågor om kompetensförsörjning, till exempel vad avser officerare, måste behandlas mycket långsiktigt. Att inte få in det antal individer som behövs i systemet, under lång tid, får stora konsekvenser, säger Annika Nordgren Christensen.

TEXT: PER LUNQE

Annika Nordgren Christensen har utrett Försvarsmaktens personalförsörjning.
Foto: Tjäderns Byrå

RYSSLANDS STRATEGI FÖR PSYKOLOGISKA OPERATIONER

Psykologisk krigföring utgörs av handlingar för att reducera motståndarens moral. Det handlar således om en viljornas kamp.

PSYKOLOGISKA OPERATIONER är inte en bisyssla i krig och fred. De kan inte vara av sekundär betydelse eller förväntas hanteras först när vi befinner oss i kris eller krig. När Donald Trump vunnit det amerikanska presidentvalet med stöd från email-läckor som enligt USA:s underrättelsetjänster är orkestrerade av den ryska staten torde detta stå bortom allt tvivel.

Självklart är det orimligt att säga att den ryska regimen vann valet åt Trump, men det är även orimligt att säga att läckorna inte hade någon effekt, eller att vinstmarginalen var stor. Clinton fick till exempel två miljoner fler röster än Trump. Det är speciellt intressant då de amerikanska underrättelsetjänsterna öppet berättat att den ryska staten ligger bakom läckorna. Underrättelsetjänster brukar oftast tuga om vad de vet för att dölja sina förmågor.

Vår förståelse av rysk utrikespolitik kan ibland leda fel på grund av ett för stort fokus på de militära medlen. De är givetvis relevanta och förmågan att med våld påtvinga någon sin politiska vilja är det yttersta instrumentet. Samtidigt förlitar sig den ryska regimen starkt på psykologiska operationer och icke-militära medel.

Dessa ger inte bara möjligheten att verka mot västliga samhällen med lägre kostnader och risker, utan de kan även vara påverkansmöjligheter som är helt lagliga som stöd till så kallade anti-etablissemangsorganisationer. Vidare bör dessa vara av stort intresse då de pågår över tiden och inte bara i kris och krig.

VILJORNAS KAMP

Oxfords ordbok föreslår att psykologisk krigföring utgörs av handlingar för att reducera motståndarens moral. Detta knyter an till en av militärteoretikern Carl von Clausewitzs beskrivningar om kriget som viljornas kamp. Med andra ord är det viktigaste inte vilken sida som med högst sprängkraft levererar militärt våld. Sovjetunionens tillbakadragande efter tio år i Afghanistan, trots en militär överlägsenhet, får ses som ett exempel på detta och en förlust på grund av afghanernas starka vilja.

Psykologiska operationer handlar om att påverka motståndarens försvarsvilja, vilket har politiska och militära dimensioner. När Ryssland flyger bombplan mot Sveriges gräns mitt i natten har det lite att göra med hur väl Ryssland utkämpar ett krig, utan mer om en

strategisk kommunikation för att påverka den svenska viljan. I detta fallet var det troligen främst Försvarsmakten som skulle påverkas, men viljan påverkades när det kom ut i media.

I den ryska förståelsen fångas mycket av termen "aktivniye meropriyatiya", aktiva åtgärder. Det finns en lång historia om sådana som sträcker sig till chekans begynnelse. Dokument som KGB-avhopparen Vasilij Mitrokhin forslade med sig till Väst visade exempelvis att KGB exempelvis var inblandade i att fabricera rykten om att AIDS kom från USA och förfalskandet av brev från Ku Klux Klan hade som syfte att spåda på raskonflikter.

AKTIVA ÅTGÄRDER IDAG

Det tar ofta tid innan det med säkerhet går att fastställa vem som ligger bakom olika operationer. Underrättelsetjänster tiger i regel. Just därför är det så intressant med läckorna från det demokratiska partiet som fångar både betydelse, metod och målsättning för moderna ryska psykologiska operationer.

Denna operation tyder på att två av varandra ovetande grupper hade lyckats infiltrera det demokratiska partiet; en som kopplas till FSB, Rysslands inrikes underrättelsetjänst, och en som kopplas till GRU, de ryska väpnade styrkornas underrättelsetjänst. Den senare var även inblandad i cyberespionage mot tyska bundestag 2015. Detta understryker den pensionerade KGB-generalmajoren Kalugins beskrivning, att aktiva åtgärder var hjärta och själ i sovjetisk underrättelsetjänst, inte inhämtningen. Ytterligare värt att notera är att det hackade materialet sedan spreds via Wikileaks, som även tidigare spridit stora mängder västliga underrättelser i namnet av öppenhet.

En ytterligare inblick i det ryska hantverket kan ges av de email som en ukrainsk hackergrupp släppte från Vladislav Surkov, en av huvudarkitekterna till dagens politiska system i Ryssland. Om de är genuina, vilket analysen av bland annat metadatan föreslår, visar det på hur informationskrigföringen koordineras centralt från Kreml. Surkov hade fått ett brev mailat till sig ifrån vad som skulle vara en civil i Östra Ukraina med ämnesrubriken "korrigeringar i texten".

Ett par dagar efter att Surkov hade fått detta mail publicerades det i Russky Reporter och återgavs sedan i RT och flera andra ryska medier. Om detta är indikativt

Målet är att påverka så många människor som möjligt, beslutsfattare och vanligt folk.
Foto: Anton Gvozdikov / Shutterstock, Inc

verkar informationskrigföringen vara centralt styrd inifrån Putins närmaste krets vilket skulle förklara den höga grad av koherens som är genomgående tvärs över flertalet mediakanaler och alltid understödjer den ryska regimens övergripande narrativ.

PSYOPS MOT SVERIGE

För svensk del får den ryska utrikesministern Lavrov hot om att en Nato-utvidgning kommer att mötas med militära åtgärder räknas in i kategorin psykologiska operationer. Visserligen bör vi minnas att hot mot allianslösa länder i sin närhet inte är ett oväntat beteende för en snabbt upprustande stormakt som ser Nato som ett huvudhot. Det kanske snarare är oväntat att det upplevs som oväntat i Sverige.

Sveriges sårbarhet för psykologiska operationer åskådliggjordes vid antagandet av FRA-lagen där svenska riksdagsledamöter blev överösta av mail och brev av oroliga individer. DN:s Ewa Stenberg och Ingrid Carlberg visar i sin artikel "Gräsrötter effektiv PR" på hur rörelsen mot FRA-lagen snabbt kunde mobilisera resurser att publicera dyra helsidesannonser i DN (270 300 kr), anlita lobbyfirmor och betala personer för att ta tjänstledigt på heltid för att arbeta med motkampanjen. Lagen drevs till slut igenom med endast ett fåtal rösters övervikt efter att många riksdagsledamöter gått emot sina egna partier efter det folkliga trycket.

Poängen med ovanstående är inte att påvisa att Ryssland drev motkampanjen eller att den var helt artificiellt skapad. Det viktigaste är att förstå att politik är en form av institutionaliserad konflikt. Politik är ett kaos av kolliderande intressen där få resultat är givna. Små händelser kan vända frågor av mycket stor betydelse. Starkare än exemplet med hur uträknad Trump var två veckor innan det amerikanska valet går nog inte att finna.

På grund av Rysslands svaga ekonomiska fundament och relativt Nato lägre teknologiska nivå på sina väpnade styrkor utgör psykologiska operationer ett centralt instrument i viljornas kamp. Dessutom är de väldigt effektiva och svåra att värja sig emot för västliga demokratier. Det är viktigt att de betraktas som en del av en långsiktig och målmedveten strategi som kombineras med Rysslands andra maktinstrument.

TEXT: OSCAR JONSSON

SVENSKT DELTAGANDE I STRATCOM STÄRKER DET PSYKOLOGISKA FÖRSVARET

Stratcom ökar vår förmåga att möta desinformation.

MSB:s generaldirektör Helena Lindberg skriver på det svenska avtalet med Stratcom. Foto: Försvarsutbildarna

SVERIGE ÄR ETT AV TOLV medlemsländer i Natos Stratcom som arbetar med strategisk kommunikation. Avtalet om svensk medverkan skrevs under vid Folk och Försvars rikskonferens i Sälen i januari. Beslutet om medverkan som regeringen fattade 30 september förra året föregicks av debatt i riksdagen. Miljöpartiet med tre riksdagsledamöter menade i en motion att centrets fokus på rysk propaganda skulle vara för ensidigt. Dessutom, menade miljöpartisterna, skulle centret även främja Natos militära syften.

En annan bild har inrikesminister Anders Ygeman som i samband med regeringsbeslutet till Sveriges Radio, ekoredaktionen sa:

– Vi måste stärka vår förmåga när det gäller det psykologiska försvaret, vår möjlighet att identifiera påverkanskampanjer och försvara oss mot dem.

VI VILL STÄRKA

Stratcom ligger i Lettlands huvudstad Riga och där jobbar en befattningshavare från MSB från och med i år. Varför?

– Vi vill stärka vår förmåga på området, säger Mikael Tofvesson som är enhetschef på MSB.

MSB och andra myndigheter vill bli bättre på att möta desinformation och propaganda och har sedan maj 2016 arbetat på att bli ackrediterade till Stratcom. Nu är MSB och Sverige där som en del i ett internationellt kunskaps-samarbete mot desinformation och propaganda. Dessutom tycker Mikael Tofvesson att arbete kan besparas.

– Vi behöver inte uppfinna det bekanta hjulet igen.

ÖPPEN VERKSAMHET

Genom att vara med i Stratcom kan MSB komma upp i en högre kunskapsnivå och sprida sina kunskaper.

– Det är inte bara för oss själva. Det är en öppen verksamhet och andra kan ta del av den kunskap vi får genom Stratcom, säger Mikael Tofvesson.

Han menar att detta kan vara återstarten för det psykologiska försvaret. MSB har på kurser utbildat

4 000 befattningshavare på länsstyrelser, andra myndigheter och i frivilligorganisationer.

– Vi har ökat medvetenheten hos nyckelpersoner, spridda över hela landet. Vi har skapat en grundförmåga. Genom Stratcom kommer vi att få ny kunskap som vi kan förmedla. Vi har även tagit fram och aktiverat en operativ förmåga att identifiera och möta påverkansoperationer. MSB gör detta i nära samarbete med andra myndigheter.

Psykologiskt försvar, vad bygger det på?

– Bland annat bygger det på att medborgarna ska ha motståndskraft gentemot desinformation, vilseledning och propaganda. Det ska finnas en basförmåga, säger Mikael Tofvesson.

FÖRTROENDE

Det börjar, menar forskaren i krigsvetenskap på FHS, Håkan Gunneriusson, med förtroende.

– Media i Sverige ska uppfattas som trovärdig, säger han.

Trovärdigheten kan få en törn av icke saklig nyhetsrapportering eller av att en nyhetschef drar för snabba slutsatser om konflikter, enligt Håkan Gunneriusson.

– Om nyhetschefen ser ett antal händelser som ligger nära i tiden och sedan drar slutsatsen att de pekar mot ett sammanhang och det blir en sanning kan det i värsta fall leda till en konflikteskalering, säger han.

Men detta gäller inte rena lögnen, menar Håkan Gunneriusson.

– Det är ett problem när Ryssland bemöter påpekanden om att det finns många indicier på rysk inblandning i Ukraina genom att säga att det bara rör sig om incidenter utan inbördes sammanhang. Vi är vana vid att det sättet att resonera är giltigt då en konflikt de-eskaleras. Problemet uppstår när det är en lögn, säger Håkan Gunneriusson.

TEXT: PER LUNQE

NYHETER &

11 November 2016

11 November 2016

FÖRSVARsutbildarna STÖDJER FÖRSVARSMAKTEN MED EN NY JOBBSAJT!

I februari lanseras soldatkarriär.se, en helt ny jobbsajt som är ett samarbete mellan Försvarsutbildarna och CareerBuilder.se på uppdrag av Försvarsmakten. Den ska underlätta för Försvarsmaktens personal att få civila jobb den tid de inte tjänstgör.

DE ARBETSGIVARE som finns på soldatkarriär.se kommer att erbjuda jobb och utbildningar för Försvarsmaktens personal. De är samarbetspartners som ser stora fördelar i att ha anställda som samtidigt har ett engagemang i Försvarsmakten. Försvarsutbildarnas roll har varit att ta fram själva hemsidan med ramverk och grafiskt utseende medan CareerBuilder.se svarar för själva jobbsökningsdelen.

– Försvarsutbildarnas uppdrag har ett fokus på utbildning och rekryteringsfrämjande aktiviteter vilka går väl i linje med syftet för denna jobbsajt. Försvarsutbildarna har också god erfarenhet av att skapa och driva hemsidemiljöer på ett professionellt sätt säger Klas Eksell, Försvarsmaktens personaldirektör.

– Vi blev mycket positiva när vi i Försvarsutbildarna fick frågan om att ta fram en jobbsajt för att förenkla och effektivisera kontakten framförallt individer med deltidsengagemang i Försvarsmakten och arbetsgivare. Vi stödjer sedan tidigare Försvarsmakten med både rekrytering och utbildningar och ser det här också som en utmärkt plats att marknadsföra möjligheter för Försvarsmaktens personal att tjänstgöra som frivilliga instruktörer hos oss, säger Per Klingvall, Kommunikationschef hos Försvarsutbildarna.

Efter att sidan lanserats kommer Försvarsutbildarnas uppdrag att vara att hålla sidan i drift och se till att den är uppdaterad.

TEXT: JONAS WANNBERG, FÖRSVARMAKTEN

OMSTART I SÖDRA LAPPLAND

Försvarsutbildarna i Södra Lappland vill framåt. Nyligen har föreningen fått en omstart.

LENNART ÖSTLUND I LYCKSELE är ordförande i Försvarsutbildarna Södra Lappland, en förening i ett område som täcker nästan alla inlandskommuner i södra Lappland.

– Den gamla föreningen tynade bort, medlemmarna blev äldre. Det fanns inget intresse, säger Lennart Östlund.

Men nu ska det bli bättre fart. Basen för verksamheten är hemvärnets föreningslokal i Lycksele som Fortifikationsverket står för och den använder Lennart Östlund och hans kamrater utan kostnad.

– Stommen är att vi alla är med i hemvärdet och med en engagerad medlemsbas så hoppas vi att verksamheten ska utvecklas i en positiv riktning, säger Lennart Östlund.

OMSTART

Lycksele, en kommun med 12 000 invånare och den 18:e till ytan största av kommunerna i Sverige, är centralort i södra Lappland. När Lennart Östlund och hans kamrater i styrelsen kallar till aktivitet då går kallelsen ut till Storuman, Sorsele, Wilhelmina, Åsele och andra orter.

Försvarsutbildarna Södra Lappland har 160 medlemmar. Den siffran kommer dock att modifieras.

– Ja. Vi kommer att stryka en del. Det finns medlemmar som bara är med på pappret.

Grunden är en omstart.

Vi ska skapa en livskraftig förening som har något att erbjuda även civila, säger Lennart Östlund.

TEXT: PER LUNQE

Förläggningsovning med Försvarsutbildarna och hemvärdet. Foto: Sammy Lie

DÄRFÖR ÄR VI MED I FÖRSVARsutbildarna

Att lära sig samarbeta är viktigt i ungdomsverksamheten. Foto: Magnus Starseth

Möt två ungdomar som berättar om varför de valt att vara med i Försvarsutbildarna.

VARFÖR LOCKAR FÖRSVARsutbildarna? Varför satsar Elvira Silva och Wictor Seppi så gott som varenda helg på ungdomsverksamheten? Vad driver dem framåt? Vi ringde upp för att få svar på frågorna. Båda är med i Försvarsutbildarna Bohuslän-Dal. Elvira är 16 år och har varit med i ett och ett halvt år.

Varför är du med?

– Jag gillar kamratskapen, säger Elvira.

FRAMTID I FÖRSVARSMAKTEN

Elvira har länge varit intresserad av livet i uniform och tänker sig en framtid i Försvarsmakten. Till att börja med ville hon bli pilot på en Hercules. Och det målet hägrar fortfarande men hon ser att det finns andra möjligheter. Ett är klart, hon ska jobba i Försvarsmakten. Varför?

– Det är gemenskapen jag är ute efter.

Hon jämför med sin gymnasieklass som det inte är något fel på, men det är annorlunda när hon kommer till basen i Skredsvik. Här delar Elvira ett stort intresse med kamraterna. Hon går fortsättningskursen, LK, och här går mycket ut på att samarbeta, laget före jaget. Det

är en större grupp nu än den Elvira var med på under grundkursen.

– Nu har jag ännu fler vänner.

LIKA MYCKET VÄRDA

Det är inte så många tjejer med på kursen men Elvira känner inte att hon och de andra tjejerna blir särbehandlade.

– Alla är lika mycket värda, säger Elvira.

Får hon en order om att bära, så bär hon. Det kan vara tungt.

– En kille kan också bli trött.

Då hjälps gruppen åt.

– Det här blir en helt annan grej än på gymnasiet. Kanske beror det på att vi är här av fri vilja. Gymnasiet är något man måste gå.

VILL HA MIN HJÄLP

När Elvira presenterade sig första dagen i klassen på gymnasiet i Trollhättan, så väckte det intresse när hon berättade att hon är med i Försvarsutbildarna.

– Så nu kommer både killar och tjejer i klassen fram

när vi har friluftsdag och vill ha hjälp. Då säger jag, ni kan också, säger Elvira.

Det är 35 elever på Elviras fortsättningskurs och det brukar vara ett tjugotal som kommer på helgerna. Då lär de sig grunderna. De ska kunna bo i kasern, bo i tält 20, de lär sig använda den materiel som tillhandahålls och de har lära känna-övningar som går ut på att lita på varandra.

– Vi har bra relationer i gruppen.

Senast gick elever ur fortsättningskursen soldatprovet, 38 km.

– Innan trodde jag inte jag skulle klara det, men med gruppen gick vi framåt och hjälpte varandra. Det är fantastiskt vad kamratskap betyder, säger Elvira.

WICTOR GÅR LEDARSKAPSKURSEN

Wictor Seppi har varit med lite längre i Bohuslän-Dal och Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet. Han går ledarskapskursen, LK2, och får vara med om både skytte med AK-4 och vägspärrar. Är du en duktig skytt?

– Rätt skaplig, säger Wictor.

Han är också bra på att vara ledare och det har han nytta av vid kurser och övningar även om det var en grej mest under LK1. Där gick han som gruppchef. Hur leder du?

– Man måste prova sig fram. Ibland blir det litet trial and error”. Men jag tycker att jag hittat ett sätt att leda. På LK2 är vi mentorer åt eleverna på LK1. Viktigt är att vi försöker vara föregångspersoner.

KAMRATSKAPET VIKTIGT

Varför är du med?

– Jag gick med för att jag tyckte att det verkade intressant. Först var jag på en Rookie-helg. Det fortsatte att vara intressant. Det här passar mig perfekt. Kamratskapet är extremt bra. Alla hjälper varandra. Det tror jag är en anledning för alla som är med, säger Wictor.

TEXT: PER LUNQE

Till vän: Elvira får utmärkelse från arméchefen Karl LE Engelbrektson. Foto: Fredrik Nilsson

Till hö: Wictor under rekryteringsevent i Uddevalla. Foto: Privat

DAGS ATT MOBILISERA FOLKET!

DET SÄKERHETSPOLITISKA LÄGET har allvarligt försämrats under senare år. Förutom att Ryssland har utmanat den europeiska säkerhetsordningen är trenden vad gäller nationalistiska yttringar i Europa och USA oroande, liksom den negativa trenden vad gäller migration och klimat. Hur väl rustat står Sverige i detta läge? Vad kan vi göra och vad bör vi göra mot bakgrund av denna dystra bild, det är något som det svenska folket måste få en bättre insikt i för att vårt land ska kunna vara rustat den dag det blir allvar och Sveriges frihet och självständighet utmanas.

FÖRSVARSFORUM ÅTER AKTIVERAT

Det är mot den bakgrunden samarbetsprojektet Försvarsforum åter har aktiverats.

Försvarsforum är ett samarbetsprojekt mellan Allmänna försvarsföreningen, Försvarsutbildarna och Kungliga Krigsvetenskapsakademien. Det syftar till att genom seminarier över hela landet upplysa människor om det säkerhetspolitiska läget, vår nuvarande försvarsförmåga, civilt och militärt, samt de hot som kan riskera vår frihet och självständighet, vilket i sin tur föder idéer om nödvändiga åtgärder på såväl kort som lång sikt. Under seminarierna kommer Akademien att genom sina ledamöter svara för inledande föredragningar medan de två övriga organisationerna svarar för de praktiska arrangemangen, bland annat genom att säkerställa debatter i vilka försvarspolitiker medverkar.

Hur illa ställt det är med vårt försvar redovisade Försvarsforum i 30-talet seminarier som genomfördes åren före försvarsbeslutet 2015. Ett försvarsbeslut som var positivt och ekonomiskt utgjorde ett trendbrott, men ändå långt ifrån att vårt försvar ska anses utgöra en tröskel för en angripare och därmed vara krigsavhållande.

Att Ryssland är det enda land som kan utgöra ett hot för vårt land finns det en bred förståelse för. Likaså att vårt land inte är ett primärmål om ett ryskt angrepp skulle bli aktuellt. I stället är det faran för att vårt land dras in i en konflikt i vårt närområde som utgör hotet och där Baltikum, Danska sunden eller Norska havet sannolikt är primärmål för ryskt agerande. Om dessa

förhållanden är okunskapen avgrundsdeep hos svenska folket. Detsamma gäller Rysslands metoder och förmåga att genomföra angrepp och Västs resurser för att möta ett sådant hot. Slutsatsen är uppenbar, det svenska folket måste mobiliseras för att få en förståelse för de åtgärder som bör vidtas.

KRIGSVETENSKAP I VÅRT ÅRHUNDRADE

Basen för att förmedla kunskaper om omvärldsutvecklingen, den tekniska utvecklingen, om framtida militära och civila hot och angreppsformer samt om olika koncept och åtgärder för att stärka vår försvarsförmåga utgörs av analyser, slutsatser och förslag formade i Akademiens forsknings- och studieprojekt KV21. KV21 står för "Det framtida slagfältet – Krigsvetenskap i 21. århundradet". Projektet ska vara slutfört under våren 2018, men redan i början av 2017 föreligger en delrapport om det civila försvaret. Projektet är indelat i ett antal delprojekt som leds av erfarna akademiledamöter med stöd av såväl ledamöter i aktiv tjänst som externa experter. Huvudprojektledare är viceamiralen och tidigare ställföreträdande överbefälhavaren Frank Rosenius. Syntesen som huvudprojektledaren håller i ska presenteras våren 2018.

FORTSATTA SEMINARIER

De regionala och lokala föreningar inom Allmänna försvarsföreningen och Försvarsutbildarna har nu möjlighet att sätta teman och beställa inledande föreläsningar för sina seminarier. Hittills har under hösten 2016 genomförts seminarier i Uddevalla, Sundsvall, Växjö, Stockholm, Göteborg och Malmö. Den 9 februari gästades Luleå med ett seminarium på temat "Ryssland" och den 22 mars är Försvarsforum i Halmstad och behandlar "Omvärldsläget och det grå kriget". Andra platser som är under planering är Umeå, Östersund, Karlstad, Örebro, Strängnäs, Kalmar och Gotland.

TEXT: BJÖRN ANDERSON

FÖRSVARSFORUM

- Hur försvara Sverige?

FULLTECKNAT PÅ FÖR DIN SÄKERHET!

Det var en välfylld hörsal på Armémuseum när Försvarsutbildarna och föreningen Samhällsberedskap lärde ut grunderna i krisberedskap.

Från vän till hö: Nicole Kaiser började med krisberedskap. / Bänkade åhörare som vill lära sig mer om krisberedskap. / Lösenord, en av frågorna om informationssäkerhet som Paul Hansson pratade om.

FÖRSVARsutbildarna FORTSÄTTER med MSB-projektet För din säkerhet!. Till Armémuseum i Stockholm kom den 29 januari hundratalet åhörare. På programmet stod informationssäkerhet, krisinformation och hur man själv klarar en kris och hur gör man? Det berättade Nicole Kaiser, Paul Hansson och Lennart Karlsson, alla från den nystartade Försvarsutbildarföreningen Samhällsberedskap som också stod för genomförandet denna dag.

Det var ett event som snabbt blev fulltecknat: Armémuseums hörsal rymmer 145 åhörare och Anna Torndahl på Försvarsutbildarna tvingades att be 40 intresserade att återkomma vid ett kommande tillfälle, den 14 maj.

SOCIALA MEDIER

Med hjälp av sociala medier spreds information om dagen. En video på Expressen TV fick över 20 000 visningar och Försvarsutbildarnas puff för eventet delades 89 gånger på Facebook. En av deltagarna, Marianne Brygt, är med i en Facebookgrupp, "Preppers säkerhet" och där dök det upp en länk till Försvarsutbildarna och För din säkerhet!. Hon tyckte det var värt att avsätta en söndag för utbildningen.

– Det var bra med diskussioner där vi åskådare var med, säger hon.

En av hennes kompisar som inte fick plats den här dagen kommer i maj. Många deltagare kom från Stockholms stad. Det gjorde Barbro Johansson som jobbar på ett av stadens bolag, skolfastighetsbolaget SISAB. Hon jobbar som säkerhetsstrateg, ansvarar för säkerheten i alla byggnader inom stadens förskolor och skolor. Hon har nytta av kunskaperna som förmedlades.

– Och jag tycker att jag har stor nytta också som privatperson. Det var bra information i dag. Jag vill vara den som hjälper andra vid en kris, säger hon.

Hur fick du reda på den här dagen?

– Jag fick ett mejl från säkerhetsavdelningen i Stockholms stad, säger Barbro Johansson.

Det kom från säkerhetsstrategen Lena-Maria Fritzberg på Statsledningskontoret. Hon hade mejlat till alla stadens bolag och stadsdelsnämnder.

– Det är en bra utbildning, säger hon.

BRISTFÄLLIGA KUNSKAPER

Lena-Maria Fritzberg vill höja kunskaperna om hur man klarar en kris.

– Det finns mätningar som visar att kunskaperna är väldigt bristfälliga.

Så i det utskick hon gör varje vecka berättade hon om För din säkerhet! på Armémuseum.

– Det är ett verkligen fint erbjudande från Försvarsutbildarna.

I Stockholms stad pratar man mer och mer om civilt försvar.

– Då passar För din säkerhet! bra in i sammanhanget, säger Lena-Maria Fritzberg.

Hon har också mejlat information om nästa tillfälle till alla som inte kom med den 29 januari.

Madeleine Appelgren stod för logistiken. Hon informerade också åhörarna om det lilla kort som hon delade ut, Sveriges viktigaste telefonnummer, det första 112.

Dagen började med Nicole Kaiser och krisberedskap.

– Desto bättre vi klarar oss, desto bättre klarar sig samhället och din säkerhet är också ditt ansvar, sa hon.

Paul Hansson gick in på frågor om hur man kan förbereda sig så att man inte blir stressad när information uteblir. I blocket informationssäkerhet fick han flera inpass från åskådarna. Hur skapar man säkrare lösenord och varför ska man vara försiktig med information man delar via wifi där man inte vet hur säkra de är?

Frågorna var många och åskådarna delade med sig av sina kunskaper. Föreningen Samhällsberedskap går vidare med en ny dag i maj.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

BENGT ANDERSSON LEDER STÖRSTA ÖVNINGEN PÅ 23 ÅR

FÖRSVARSMAKTSÖVNING AURORA 2017

I början av oktober i år avslutar Försvarsmakten sin största övning sedan 1993 – Försvarsmaktsövning Aurora 2017. En övning, som med ett betydande utländskt deltagande från bland annat amerikanska marinkåren, kommer att öva i stort sett alla heltidsanställda soldater, officerare och sjömän inom Försvarsmakten – totalt över 19 000 personer.

ETT MÅL SOM ÖVNINGSLEDAREN, generalmajor Bengt Andersson har är att alla övade ska ha skjutit med sitt personliga vapen.

– Försvarsmaktsövning Aurora ska inte bli ytterligare en övning där många soldater inte har fått möjlighet att skjuta med sitt eget vapen. Min son som är deltidsanställd soldat deltog i Arméövning 2015 utan att ha skjutit ett skott. Det vill jag inte uppleva under FMÖ 2017 – alla ska övas, säger Bengt Andersson.

Bengt Andersson har lång erfarenhet av samarbete och deltagande i missioner utanför Sverige. Försvarsutbildaren har bland annat skrivit om hans uppdrag som chef för EU:s stridsgrupp 2008 och 2015.

ÖVER HUNDRA I PLANERINGSARBETET

Till sitt förfogande har Bengt Andersson en kärna, ett så kallat "core planning team" för att planera övningen som drar igång redan under våren 2017 med vissa inspel. Ute på förband, staber och skolor finns ytterligare ett hundratal personer som planerar övningen:

– I scenariot ingår att det finns element av påverkansoperationer som i övningen inleds under våren. Detta för att de underrättelseförband som deltar ska kunna analysera och agera på operationerna. Underrättelser som sedan ingår som en del av det material som Insatsstaben har att arbeta vidare med i sin operativa planering, förklarar Bengt Andersson.

Det övergripande scenariot när Aurora 2017 inleds på allvar i mitten av september, är att Sverige utsätts för ett överraskande strategiskt överfall från en kvalificerad motståndare. Under övningen kommer det nyligen undertecknade vädlandsavtalet med Nato att testas för första gången.

En av de mera spektakulära delarna av övningen kommer att genomföras i Göteborg med omnejd, inte minst i hamnområdet.

– Vi kommer att ta emot stöd från andra länders försvarsmakter i Göteborg vilket innebär att vi också, innan stödet anländer, måste se till att säkra hamnen och att skydda hamnen från angrepp. Skälet till att vi har valt Göteborg stad är att vi just vill visa vilken stor betydelse Göteborgs hamn har för det stora import-behov som vårt land är beroende av.

Under sin tid som chef för dåvarande Amfibieregementet i Vaxholm besökte Bengt Andersson åtskilliga gånger kollegorna i Göteborg på dåvarande Amf 4.

– Jag har personligen varit drivande för att vi ska visa vilken verksamhet som Försvarsmakten är kapabel att genomföra i denna region även om Försvarsmaktens närvaro nu för tiden är starkt reducerad. Det tror jag är en viktig signal till göteborgarna, förklarar Bengt Andersson.

GOTLAND SJÄLVKLART ÖVNINGSOMRÅDE

Gotland som övningsområde är självklart, konstaterar general Andersson och hänvisar till den senaste tidens, såväl politiska debatt som det arbete Försvarsmakten gör för att återetablera permanent, militär verksamhet på den strategiskt viktiga ön.

– Eftersom merparten av den militära verksamheten kommer att ske i mer glest befolkade områden, som Gotland, Roslagen och Södertörn vill vi passa på att göra PR för Försvarsmakten mitt i Stockholm – närmare bestämt på Gärdet.

Under en hel dag kommer ett antal olika övningsmoment att genomföras med mindre enheter som är på marsch söderut men passar på att göra en liten avvikning till Gärdet.

– Vi tror att detta kommer att bli ett väldigt uppskattat inslag för i första hand Stockholmsarna och särskilt inbjudna gäster men även andra intresserade är naturligtvis välkomna. Det kommer att smälla rejält, lovar Bengt Andersson.

Övningsledaren generalmajor
Bengt Andersson.

FAKTA FMÖ 2017 AURORA:

Övningen genomförs i tre huvudområden; Mälardalen (Stockholm och Arlanda), Gotland samt Göteborgsregionen. Förutom svenska förband och myndigheter med totalförsvarsuppgifter kommer förband från Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Norge, Tyskland och USA att delta i Aurora 2017. Det samlande internationella deltagande uppskattas för närvarande till ungefär 1 000 soldater och sjömän.

Eventuellt kan det också komma att bli en liknande aktivitet för gotlänningarna i samband med att ett övningsmoment om stridens konsekvenser genomförs på Tofta skjutfält. Det handlar om många skadade, såväl militärer som civila som måste tas om hand och transporteras till sjukhus på fastlandet. Transporter som bland annat ska ske med stöd av det nationella sjukvårdsflyget. Även ett av Försvarsmaktens egna sjukvårdsförstärkningskompanier deltar i momentet.

SAMVERKANSFÖRMÅGA

Några ytterligare frågor till övningsledaren:

- Vilka är de viktigaste övningsmålen med Aurora 2017?
- Ett övergripande mål är att vi ska se att det finns en förmåga för hela Försvarsmakten att samverka och arbeta med samma beslutsstöd. Här har Insatsstaben en nyckelroll. Dessutom konstaterades efter förra årets arméövning att antalet övningsdygn (7 dygn) är för lite för att vi ska se hur den enskilde soldaten påverkas. Därför har vi nu lagt en plan på att alla ska ha minst tio övningsdygn, förklarar Bengt Andersson.

FMÖ 2017 är början på en mångårig övningsserie som utmynnar i en ny försvarsmaktsövning år 2020. Dessförinnan deltar svenska förband i en större norsk Natoövning 2018 och i en finsk övning året därpå.

Under Aurora 2017 kommer de svenska förbanden att möta mycket kvalificerat motstånd i form av en insatsstyrka från amerikanska marinkåren. Ett övningsmål som US Marines har är att öva landstigning i Göteborg för att sedan transportera sig genom landet och skeppas ut från östkusten:

- Jag är övertygad om att detta övningsupplägg kommer att bli riktigt bra för de svenska förbanden och genom många möjligheter till situationsanpassade moment bidra till en ökad försvarsförmåga.

TEXT OCH FOTO: STEFAN BRATT

MILITARY WEEKEND TILL FÖR ALLA

När Military Weekend genomfördes på Livgardet var det högt tempo. Mycket ska visas och testas under 48 timmar. Ett filmteam som jobbar för Utbildningsradion var med.

MILITARY WEEKEND FORTSÄTTER. På Livgardet bekantade sig 40 elever med uniformen och livet i det militära under 48 timmar i början av december. Eleverna testade fysisk träning, grundläggande sjukvård och brandtjänst. De sköt AK-5 och de sov i logement. Kurschef var major Johan Nyström. Han ledde inte bara kursen, han stod också i fokus för ett filmteam från ett produktionsbolag som jobbar med en film om integration för Utbildningsradion, UR. Major Helén Falk var foljebefäl till filmteamet.

KÄNSLA FÖR DET MILITÄRA

Det är Livgardet utanför Kungsängen norr om Stockholm. Mörkret håller sitt grepp om morgontimmarna och utanför ett logement pratar Johan Nyström inför eleverna. Här ska de få en känsla för vad det militära innebär. Många kommer att söka Försvarsmaktens grundläggande utbildning, andra kommer att söka sig till hemvärnet eller någon frivilligorganisation. Redan nu, första morgonen, bär eleverna upp sina uniformer, de uppträder som en militär grupp. De var uppe klockan sex, kom igång med BRAK; ben, rygg, armar, knän. De har tagit en liten löprunda. De har bäddat och städat. De har ätit frukost. Nu talar Johan Nyström om syftet med allt.

– Öva, öva och öva. Det ska sitta i ryggmärgen, rutinerna skall fungera när du är stressad, rädd, hungrig, trött, kall och blöt. På kasernen bygger vi upp rutiner som skapar förutsättningar för överlevnad i fält och i strid, säger han.

Vitsen med att göra samma saker om och om igen, det är inte bara att bädda sängen. Det är också att ladda vapnet. Man ska ha koll, det ska sitta i ryggmärgen.

DET ÄR VÄLORDNAT

Eleverna marscherar från logementet innanför grindarna till brandövningsplatsen. Mörkret släpper. Det snöar. Framme väntar flera moment och det känns välordnat. På en station släcker eleverna brinnande fotogen i kar och på en docka. Det ser lite dramatiskt ut, lågorna slår ut rejält från karet. Eleverna närmar sig elden i låg ställning och trycker av brandsläckaren.

På en station blir de varma i förmiddagskylan, det är fysiskt träning.

– Den här kallas värmerock, säger instruktören Max Kling som till vardags jobbar på Amfibieregementet.

Han säger åt eleverna att ta på sig den medan han pratar. Han fortsätter.

– Varje sak ni har i det civila har ett annat namn här. Sova är återhämta. Träna är fys, säger han.

Det blir lite fysiska övningar i snön. Eleverna går igång. De gillar det här, att ta i fysiskt och de som fortsätter i det militära kommer att få mycket fysisk träning.

FÖRSVARsutbildarna och de nya svenskarna

Allt fångas av filmteamet som leds av Åsa Ekman.

– Vi håller på med en produktion inifrån flera svenska samhällsbarande organisationer om vad svenskhet är och hur människor som kommer utifrån, som har utländsk bakgrund kommer in där, säger hon.

Ungefär hälften av eleverna på den här helgen har utländsk bakgrund och de och denna Military Weekend ska bli fokus i ett program på 30 minuter som kommer att visas på Sveriges Television eller i Kunskapskanalen i slutet av 2017 eller början av 2018. Teamet kommer att göra sex avsnitt och möjligheten finns att det också blir en långfilm.

– Vi vill veta hur Försvarsmakten och Försvarsutbildarna öppnar upp för nya svenskar, säger Åsa Ekman.

FÖREGÅNGSPERSONER

Johan Nyström är huvudperson i det avsnitt som spelas in på Livgardet. Han blir intervjuad inför kameran och berättar om Military Weekend, han är nu uppe i 30 stycken.

– Det här är ett koncept som går att utveckla. Det är viktigt att vi har ett högt tempo, allt måste fungera, vi har bara 48 timmar på oss, säger han.

Om eleverna, alla är svenska medborgare, säger Johan:

– De eller deras familjer kan komma från länder där uniformen till skillnad från i Sverige inte symboliserar trygghet. Vi visar dem vad Försvarsmakten och försvaret här står för. Vi pratar värdegrund och alla mina instruktörer är föregångspersoner. Det är viktigt att

ha rätt typ av instruktör på Military Weekend.

En av eleverna heter Saman Zetali. Han är 18 år och går på Cybergymnasiet. Under diktatorn Saddam Husseins skräckvälde i krigets Irak flydde familjen. Samans farbror och faster likviderades.

– Jag har det bra här i Sverige och vill ge tillbaka lite, säger han.

Saman tycker att den här helgen är bra och kommer att söka militär grundutbildning.

– Antingen för att bli lastbilsförare eller skyttesoldat, säger han.

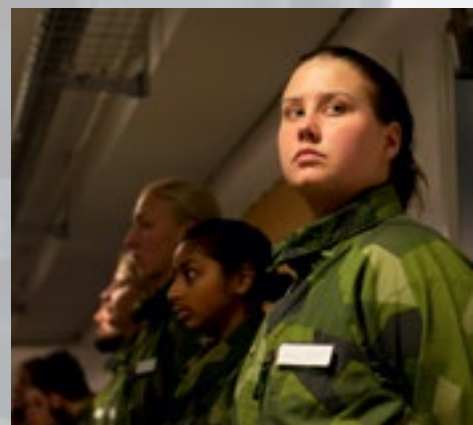
TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Intresset går det inte att ta miste på.

Brandövning.

Uppmärksamheten är total.

Skjutövningar Renoverad bana klar att användas

Hemvärnet övar på skjutbanan en till två gånger i månaden.

Skjutbanan är öppen för skytte mellan klockan 09-21 varje dag. Allmänheten får inte beträda området och bör vara försiktiga.

Jan Holmqvist är ställföreträdande kompanichef.

ELIN I GÄVLEBORG GILLAR MEDIA OCH MEDIA GILLAR HENNE

Om vi inte syns så finns vi inte, säger Elin Gidmark på Försvarsutbildarna i Gävleborg. Hon ser till så att förbundet syns.

FOTO: SOFIA NÄHRINGBAUER

Nu smäller det vidare

SÖDERHAMN F15:s gamla skjutbana höll på att växa igen. Nu är skjutbanan färdigrenoverad och uppfyller försvarsmaktens krav igen. Här tränar hemvärnet väpnad strid. Målsättningen på långt sikt är att börja med ungdoms- och kursverksamhet igen.

När F15 lades ner 1998 försvann en stor del av försvaret från Söderhamn. Men all verksamhet upphörde inte.

Trots att den var i dåligt skick har skjutbanan varit i bruk hela tiden och har nu precis öppnats efter en omfattande upprättelse.

Renoveringen har pågått under våren och har framförallt kostat 80 000 kronor.

Föreningen försvarsutbildarna Hälsingland har röjt bort växtlighet och renoverat hela skjutvallen. – Den här skjutbanan betyder mycket för försvarsmakten. Hemvärnet tränar skytte och väpnad strid här och använder banan i snitt två gånger i månaden, säger Jan Holmqvist ställföreträdande kompanichef.

Men det var på håret att få till stånd en renovering. För att vara en godkänd skjutbana för försvarsmakten måste en rad krav uppfyllas. Renoveringen var nödvändig eftersom den varit tvungen att stängas igen.

Skjutbanan är en av fyra skjutbanor som är kvar i drift i Gävleborg.

Träpanelerna var i dåligt skick och har bytts ut. Siffrorna markerar vilken måltavla man skjuter på.

– Det finns flera skjutbanor i hela Sverige, säger Peter Blom, skjutbanechef. Peter Blom är engagerad i försvarsutbildarna som är

områden med flest skjutbanor i hela Sverige, säger Peter Blom, skjutbanechef. Peter Blom är engagerad i försvarsutbildarna som är

en rikstäckande frivilligorganisation. Uppgiften är att rekrytera till försvarsmakten och utbilda civila i att hantera krig- och kris-situationer.

Försvarsutbildarna arrenderar området av Flygstaden AB och hyr sedan ut banan till bland annat försvarsmakten och polisen.

Nästa stora aktivitet äger rum under vecka 38 och kallas för Military Weekend. Det är en form av prova-på-helg där man som deltagare får ett smakprov på hur det går till i hemvärnet och försvarsmakten.

– Tittar man på militär verksamhet i Söderhamns kommun så har det inte skett mycket de senaste 20 åren. Skytteverksamhet

med hemvärnet har äg rum, men det är en vändpunkt när man nu börjar satsa på organiserad kursverksamhet igen, säger Peter Blom.

Försvarsutbildarna som målsättning att minst en Military Weekend per år och att starta en ungdomsverksamhet under 2017.

Hemvärnet ansvarar för skjutbanan mest, men polisen och kommunen skyddsjägare har hit. Allmänheten beträda området vara försiktiga.

Vill man komma och se skjutbanan så kan man gå till försvarsutbildarna i Söderhamn.

Sofia Nähringbauer

Bra medietäckning på Försvarsutbildarna i Gävleborg. Foto: Elin Gidmark
Lilla bilden: Elin Gidmark i Gävleborg gillar att sätta Försvarsutbildarna på mediekartan. Foto: Hans Wandér

ELIN GIDMARK i Gävleborgs Försvarsutbildarförbund kom in och blev aktiv i styrelsen i juni 2015. Sedan accelererade det. Utan någon militär erfarenhet, hade aldrig burit uniform, kvinna och ung, i dag 27, tog Elin plats i styrelsen och började jobba med marknadsföring av förbundet och de två föreningarna i Gävleborg.

– Traditionell marknadsföring gäller inte längre, nu är det sociala medier, säger Elin.

Hon har greppat det nya och som förbundskassör förstår hon att lägga pengarna där de ger mest utdelning. För ett event, en Military Weekend betalade hon 6 500 kr för en annons i en gratistidning. Det var läropengar för det som drog intresserade var Facebook-annonsen för 40 kr. Då kunde hon också definiera in vilka hon vände sig till.

– Gammelmedia fungerar inte längre.

LYCKATS BRA

Men gammelmedia har också nätupplagor och de är Elin intresserad av. Så om hon sätter ett event i papperstidningen så går det också ut på nätet. Och Elin har lyckats riktigt bra. Hon har placerat Försvarsutbildarna i Gävleborg fyra gånger på förstasidan i tidningar som mediegruppen Helahälsingland ger ut. Hur lyckas man med det?

– Jag har jobbat med försäljning och tycker det är kul när vi syns, syns man inte så finns man inte.

Ett av de lyckade evenen var visningen av en ledningscentral som civilförsvaret tidigare använt, en bergsrumvisning i Söderhamn. Elin gick först ut på Facebook före. Det blev 2 000 sidvisningar och 500 delningar. Redaktionen på Helahälsingland tittar också på Facebook och ringde Elin. Förutom reporter och fotograf kom 360 söderhamnsbor som förstod att detta var något man måste besöka.

RÄTT UTE

De fick se en ledningscentral på kommunal nivå i ett bergsrum. Det är en central som Söderhamns kommun planerade att sälja. En vecka efter visningen beslutade kommunen sig för att återuppta avfuktningen och återställa ytskikten. Nu hade MSB gått ut och uppmanat kommunerna att inte sälja sina skyddsrum och ledningscentraler. Elin och hennes kamrater var helt rätt ute.

– Reportern på Söderhamnskuriren som ingår i Helahälsingland ringde och sa, är jag ute och cyklar om du har med Försvarsutbildarna att göra? säger Elin.

Nej, han var inte ute och cyklade. Han har ringt till

styrelseledamoten och förbundskassören i Gävleborgs Försvarsutbildningsförbund, som sett till att verksamheten syns i länet.

MILITARY WEEKEND

Förbundet har 270 medlemmar i två föreningar och nu är det bra fart. Trots en snäv budget händer mycket. Förbundet genomförde i höstas sin första Military Weekend. Det var mycket jobb före, men den gick bra. Och det mediepaket som Elin la upp fungerade.

Helahälsingland var där fyra timmar.

– Det blev både bra text och snygga bilder.

Hur bygger du upp din relation med media?

Skytte med Gävleborgs försvarsutbildare och Helahälsingland filmar. Foto: Hans Wandér

– Det är viktigt att det blir bra första gången, men vi har också en inlärningsprocess. Fungerar mitt koncept eller är det lokala förutsättningar? Man lär sig vad som fungerar. Vi visar vad vår organisation kan erbjuda.

Elin har ett mål.

– Jag vill visa vår verklighet.

Då är det Försvarsutbildarnas verklighet i Gävleborg. Verksamheten har skjutit i höjden samtidigt som förbundet syns. Elin driver sin medieverksamhet enligt beprövade metoder.

– Jag försöker entusiasmera mina kamrater. Jag peppar och när man som jag brinner för det här så är det enkelt.

Elin som inte alls tänkt sig verksamhet inom försvaret är nu fullt ut engagerad. Trots att både hennes morfar och pappa varit anställda av Försvarsmakten var det inte något hon tänkt på före juni 2015 då hon valdes in i styrelsen för Försvarsutbildarna i Gävleborg. Till våren går Elin själv en grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F).

– Jag känner mig trygg i verksamheten, säger Elin.

TEXT: PER LUNQE

FÖR ARASTEH FINNS MYCKET ATT FÖRSVARA

Arasteh Heinemann kom till Sverige
som flykting 1986. I uniformen
försvarar hon sådant som många
tar för givet.

DET ARASTEH HEINEMANN BERÄTTAR är en frivillig-berättelse. Hon flydde från förtryckets Teheran 1986 till Sverige och upptäckte här att det finns något att försvara, demokrati och yttrandefrihet. Lagen om tryckfrihet fyllde nyss 250 år i Sverige och den har funnits så länge att många av oss inte reflekterar, vi tar den för given, lika självklar som att vi vart fjärde år lägger vår röst i allmänna val. Det bli lite slentrian över det hela.

Men när jag träffade Arasteh på ett fik på Centralen i Stockholm en vintrig dag, då insåg jag att det finns svenskar, Arasteh är medborgare sedan länge, som förstår värdet av att i en diskussion få säga precis vad man vill utan att det ska gå vidare till regimen och bli ett problem för den enskilde. Vi får också uttrycka åsikter på Facebook. Vi får också lyssna till BBC utan att regimen stör ut frekvensen.

FICK NOG 1986

Första gången jag stötte på Arasteh var på en kombattant-utbildning på F 7 i Sätenäs. Ett 30-tal civilanställda fick grunderna för att kunna krigsplaceras. Arasteh höll i CBRN-utbildningen. Hon hade bra grepp om lektionspassen och de praktiska övningarna med skyddsmask 90 och autoinjektorn. Kort och gott, en duglig instruktör.

Nu tar vi en kopp kaffe på fiket i norra delen av hallen på centralstationen. Arasteh har tagit sig omaket att åka buss från Västerås där hon bor med sin familj. Hon berättar, jag antecknar.

1986 hade Arasteh och hennes man fått nog. De flydde från Khomeinis Iran, en religiös diktatur. Arasteh hade blivit förklarad icke önskvärd på gymnasieskolan. Och Iran och Irak var i krig.

– Vi hade grundläggande militär utbildning på skolan. Vi drillades att använda Kalashnikov. Som tonåring sköt jag med ett automatvapen. Vi tillbringade nätter i skyddsrum. Hemma drog vi för persienner och släckte lyset, säger Arasteh.

HALABJA

Det var flyglarm och det var otrygghet. Det var artilleri och det var krig, ett krig som drabbade Arasteh och hennes familj. Det var också ett krig som drabbade människorna

CBRN-övning på F7 där Arasteh var instruktör. Foto: Per Lunqe

Bilden till vän: Arasteh Heinemann trivs i sin uniform. Den betyder trygghet för henne här i Sverige. Foto: Per Lunqe

i den lilla staden Halabja, i ett kurdiskt område vid gränsen mellan Irak och Iran, år 1988 där Saddam Hussein beordrade insats med en blandning av nerv- och senapsgas. 5 000 människor dog en plågsam död av gasen.

– Många hade gått ner i skyddsrum, men de var inte täta, gasen trängde sig igenom.

Människorna som satt och kurade fick först smärtor i ögonen, snart var de blinda. De började kräkas. Huvudvärken bultade som vid hjärnskakning. De somnade in under andnöd. De dog. 5 000 människor.

INSTRUKTÖR

Kanske var detta orsaken till att Arasteh bestämde sig för att söka sig till Försvarsutbildarnas CBRN-förbund, ett förbund som bygger upp kapacitet i hemvärnet för att inte bara skydda sig själva och befolkningen mot angrepp med kemiska vapen som den som brutalt användes mot civila i Halabja, men även mot biologiska, radiologiska och mot det yttersta, nukleära vapen.

Arasteh är nu instruktör i CBRN-förbundet. Hon reser runt i sitt nya land och lär ut grundläggande kunskaper om stridsmedel som är förbjudna i alla konventioner men som ändå kan drabba invånarna i Norrköping, i Stockholm eller i Umeå. Hon gör det också med en självklar auktoritet. Jag satt en eftermiddagen på F 7 och lyssnade på henne. Det gjorde också 30 civilanställda och de både lyssnade och ställde frågor. De var mer intresserade än vad jag är van vid i samband med utbildningar i regi av frivilligförsvaret.

TRÄFFAR OCH BERÄTTAR

När Arasteh är på rekryteringsevent för Försvarsutbildarna eller hemvärnet, då träffar hon människor som likt hon själv flytt ett otryggt land för att komma till ett tryggare.

– När jag träffar dem, kanske från krigets Syrien, då frågar de varför jag gick med. De känner obehag för gröna kläder, för uniformer, och det kände jag också. Det var i mitt förra hemland poliser och militärer som ville mig illa, de var regimens förlängda arm. Där betyder en uniform förtryck. Här i Sverige är en uniform trygghet. Jag bär min med stolthet.

En uniform i Sverige betyder mycket för Arasteh.

– Den är mer värd än 24 karat guld. Den är värdefull, står för något värdefullt och det vill man skydda. Skyddar man inte sina värdesaker hemma? frågar Arasteh.

Hur var det när du kom till Sverige?

– Första natten, jag, min man och vår treåriga dotter fick en lägenhet i Skillingaryd av kommunen. Det var bra. Men plötsligt bröt helvetet loss. Artilleri, himlen lyste upp. Jag gjorde som jag gjort i Iran, drog för persienner och släckte. Jag ställde mig i en klädgarderob med min dotter. Efter ett tag skickade jag ut min man, säger Arasteh.

Det visade sig att det var en övning på skjutfältet.

Faran över. Arasteh pratade några år senare med en annan mamma på öppna förskolan. Hemvärnet vore kanske något? Det var det och här hittade Arasteh en sysselsättning som passade henne utmärkt.

HAR LYCKATS MED ALLT

När vi sitter på fiket i norra hallen på Centralen i Stockholm visar det sig att Arasteh är som klippt och skuren för Försvarsutbildarna, CBRN-förbundet och hemvärnet. Hon har lyckats med allt hon föresatt sig. Hon är informatör på Försvarsutbildarnas och MSB:s satsning För din säkerhet!. Hon har en befattning i Västmanland, i 22 Hemvärnsbataljonen som CBRN-befäl där hon bland andra övningar varit med på Geltic Bear. Hon utbildar på GU-F:ar. Hon är CBRN-instruktör sedan 2012.

– Och, jag har blivit vald som vice förbundsordförande i CBRN-förbundet, det är riktigt hedrande.

Dessutom tyckte Arasteh för två år sedan att Västerås som är Sveriges sjätte stad också borde ha en Försvarsutbildarförening.

Det blev en förening med Arasteh som ordförande.

Hinner du med allt, du har ju också ett civilt yrke och familj?

– Det finns en massa kompetenta människor överallt. Man måste våga delegera, säger Arasteh.

TEXT: PER LUNQE

KRÖNIKAN

OSÄKERHETEN BLIR OSÄKRARE

Hot och risker har blivit ett globalt överskottsfenomen. Från fattigdomsproblem och konflikter långt från Sverige – till ett Europa i sönderfall och en växande rysk hotbild i Östersjön. Efter Donald Trumps seger i det amerikanska presidentvalet ökar osäkerheten dramatiskt.

ATT SÄGA UPP IRANAVTALET, som är ett av Trumps vallöften, skulle skaka om i hela Mellanöstern och med spill över till Europa. Men kanske blir det bara marginella förändringar? Det mesta är oklart i presidentens utrikespolitik. Ändå går det att dra oroande slutsatser om framtiden utifrån Trumps personlighet och politiska utblick.

Donald Trump är auktoritär, lättkränkt och impulsiv. Vet bäst men på lösan grund. Trump kommer att vilja vara den största alfahannen på den internationella scenen med den övergripande handlingsstrategin att göra "deals". Som gör att Trump känner sig som vinnare.

Redan som blivande president hann Trump trampa i klaveret genom att bryta den diplomatiska ritualen kring Taiwan och Ett-Kina-politiken. Kina reagerade förstas surt, men i stället för att försöka bilägga trampade Trump på med tweets om de dumma kineserna. Han skulle ha sista ordet.

Kanske slutar det med krig på Taiwan. Eller handelskrig mellan USA och Kina. Tanken svindlar men den måste tänkas.

Men finns det då inte regler och processer som begränsar presidentens handlingsutrymme? Jo, men Trump har både som affärsman och politiker visat att reglefterlevnad inte är ett rättesnöre. Trump är dessutom oberoende av sitt eget parti – och det är en öppen fråga hur mycket republikanerna i Kongressen är villiga att gå emot sin president. Ett test blir utredningen om Putins inblandning i valrörelsen.

Trump gick till val med en slogan Make America Great Again. Det ska ske inom ramen för en utrikespolitik som ryms i orden nationalistisk isolationism. I praktiken innebär denna att USA abdikerar från den roll

som systemgarant – för internationell frihandel, demokrati och säkerhet i Väst – som landet haft sedan 1945.

Det blir i sådana fall ett geopolitiskt jordskred som inte bådar gott och särskilt inte för mindre stater som Sverige. Än dystrare i ett närområdesperspektiv är Trumps vänskapspolitik vis-a-vis Ryssland. Detta samtidigt som Trump ser Brexit som en framgång och har förklarat Nato för obsolet. Ett litet ljus i mörkret är att det politiska trycket har ökat på Europa att ta ett större ansvar för den egna säkerheten.

Den norske forskaren Anders Romarheim har betecknat Trumps utrikespolitik som dominant bilateralism. För det multilateralistiskt lagda Sverige som med ett litet försvar har USA som tyngsta ankare i säkerhetspolitiken blir framtidsscenarierna alarmerande. Så vad göra?

Efter valsegern fick statsministern en påringning från Trump Tower. Löfven sade i en kommentar att det var mycket i Trumps politik som behövde förtydligas och en tidig kontakt var viktig. Det gav möjlighet till dialog. Tanken på svenskt inflytande är förstas vacker, men säger mer om regeringens självbild än Sveriges tyngd i Trumps värld.

Men man ska kanske inte underskatta att Sverige har en sak som är åtråvärd för Trump. Det handlar om Vattenfall och den helstatliga energijättens planer på att bygga vindkraftverk utanför den skotska Nordsjö-kusten. Trump har hittills förgäves försökt att stoppa anläggningen, som han menar stör den fina utsikten från hans golfbana.

Men trots den politiska godbiten borde Stefan Löfven fundera över de till buds stående alternativen för att öka vår och andras säkerhet i Europa.

TEXT: CLAES ARVIDSSON

ÅRETS FÖRSTA FÖR DIN SÄKERHET!

I MITTEN PÅ JANUARI genomfördes årets första evenemang kopplat till För din säkerhet!

Det genomfördes av Härnösandsföreningen och drog 38 deltagare, vilket var nästan dubbelt så många som planerat.

I vårt trygga och väl fungerande samhälle är det inte många som funderar på detta. Vi är vana vid att det kommer vatten ur kranen och knäpper vi på elen kan vi laga mat och radio och TV fungerar. Blir det kallt i lägenheten ringer vi till hyresvärderna och vips kommer det hjälp.

Men vad händer om inget av detta fungerar. Folk uppfattar mer och mer att vi lever i en orolig tid. Våldssamma stormar och skyfall, översvämningar, stora bränder och långvariga elavbrott har fått många av oss att tänka på hur vi kan skydda oss.

Eleverna Birk Ehinger och Viktor Wickman agerade skadade i ett av sjukvårdsmomenten. Birk undersöker på bilden kompisen Viktor. Instruktören Daniel Ågren kommenterar agerandet.

– De flesta av oss tror nog att det finns mat att köpa i butiken runt hörnet och att kommunen kommer till undsättning om det blir problem med till exempel el eller vatten eller utkylda bostäder, säger en av instruktörerna, Daniel Ågren från Härnösand. Nu vet vi att samhällets resurser inte alltid räcker till. Vi måste lära oss att i vart fall inledningsvis klara oss själva.

Det går ganska lätt att skydda sig. Ett stormkök med bränsle är ovärderligt liksom en fungerande radio, dunkar med rent vatten, tändstickor och ett extra element som drivs med fotogen.

– En mycket intressant kurs, säger en av deltagarna, Stefan Backlund från Härnösand. Jag vill gärna veta mer om detta och ser gärna att det blir en fördjupningskurs med mer information om till exempel överlevnad i kris-situationer och sjukvård och de olika myndigheternas ansvarsområden.

Under utbildningen fick deltagarna tips om hur man själva kan bygga upp innehållet i en krislåda och ett enkelt matförråd som kan vara till stor hjälp om det plötsligt blir ett "skarpt läge".

I USA finns det redan ett hastigt växande antal grupper och enskilda som förbereder sig för samhällets kollaps i någon form. Dessa kallas "preppers" från det engelska ordet "prepared", vilket betyder förberedd. I Sverige blev ordet "prepping" ett begrepp redan för tio år sedan.

TEXT OCH FOTO: UNO GRADIN

INFORMATION TILL SKOLELEVER

PÅ INBJUDAN av Bredängsskolans studie och yrkesvägledare besökte Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland i veckan eleverna i årskurs 8-9 för att berätta om de frivilliga försvarsorganisationernas ungdomsverksamhet. Även de olika vägarna till en framtida karriär inom Försvarsmakten belystes. Anförandet följdes av en frågestund med många angelägna frågor.

TEXT OCH FOTO: ASTERIX
EKEROW WITTINGHOFF

Många lyssnade på informationen.

CRISCOM SKA REKRYTERA OCH UTBILDA HEMVÄRNSINFORMATÖRER

FÖRSVARsutbildarna HAR FÅTT i uppdrag att ta fram ett koncept för rekrytering och utbildning av informatörer till samtliga hemvärnsbataljoner. Det innebär att vi ska rekrytera och utbilda totalt 40 nya individer till de nya befattningarna. Förbundet Criscom kommer, med stöd av Försvarsutbildarnas kansli, att ansvara för detta. Uppdraget kommer formellt att gälla från 2018 och just nu pågår ett arbete med att ta fram utbildningsplaner, befattningsbeskrivningar och underlag för en försöksutbildning som planeras till slutet av detta år. Befattningarna kommer att vara ett värdefullt tillskott till hemvärnets organisation då man tidigare saknat den här typen av befattning.

– Ett hemvärnsförband kommer i de flesta fall att vara ensam inom sitt område med långa avstånd till andra förband. Behovet av att kunna svara upp på frågor och att genomföra lokal information i allmänhet och till media i synnerhet är viktigt. Hemvärnsbataljonsstaben förstärks på detta sätt med en kompetent resurs för att lösa informationsfrågorna, säger Rikshemvärnschefen Roland Ekenberg.

Uppgifterna för informatörerna kommer att vara att kunna stödja hemvärnscheferna med information till samhället genom bland annat hemsidor och sociala medier. Framförallt gäller detta vid högre beredskap då hemvärdet som förband sätts in. Informatören är tänkt

Rikshemvärnschefen intervjuas under en övning. Foto: Elisabet Forsman

att ansvara för bataljonens externa och interna information, kontakter med extern media och press liksom samverkan med Militärregionen.

– Beslutet om att skapa befattningen hemvärnsinformatör är resultatet av intensivt arbete under flera år. Vi i Criscom är förstas mycket glada över möjligheten att få bidra till hemvärnets utveckling på ett så konkret sätt, säger Criscoms förbundsordförande Anders Gummesson.

TEXT: PER KLINGVALL

UNGDOMSUTBILDNING I HALMSTAD

Eleverna fick testa att resa högantenn. Foto: Ulf Johansson

FÖRSVARsutbildarnas UNGDOMAR bedrev samsbandsövning i Halmstad den 13-15 jan. Utbildningen inleddes med lektionsövningar i hur man upprättar en radiostation samt signaleringens grunder. Därefter fortsatte praktiska övningar med resning av högantenn. Även utbildning i karta och kompass genomfördes under helgen.

TEXT: LARS BJÖRK

VINTERGATAN 2017

LÖRDAGEN DEN 28 JANUARI genomförde Stockholmsförbundet sin traditionella mörkerskjutning Vintergatan med 67 deltagare, inklusive två från Finland. Tävlingen bekostas helt av förbundet eftersom det är en av våra viktiga aktiviteter för våra medlemmar och för hemvärnets soldater. Patrik Ångman från IK St Erik var den stolta vinnaren med 32 träff av 42 möjliga.

TEXT: IRMA PALM

Kunde kanske varit ett bättre resultat, tycks denna skytt tänka, när tavlorna granskas. Foto: Olle Schylander

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

22/2-22/4

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	24-26 febr	Skillingaryd	Norra Småland
Försvarsinformation	27 febr	Karlsborg	Skaraborg
Kombattantutbildning	28 febr-02 mars	Skövde	Skaraborg
Springskytte	28 febr	Halmstad	Halland
Försvarsinformation	28 februari	Kviberg	Göteborg
Fältövning (ungdom)	03-05 mars	Halmstad	Halland
Försvarsinformation	07 mars	Helsingborg	Skåne
Försvarsinformation	08 mars	Falsterbo	Skåne
CBRN	09 mars	Landskrona	Skåne
Military Weekend	10-12 mars	Skövde	Skaraborg
Studiebesök K3	20 mars	Karlsborg	Skaraborg
Försvarsforum	22 mars	Halmstad	Halland
För din säkerhet, del 1	23 mars	Helsingborg	Skåne
Ungdomsövning	24-26 mars	Eksjö	Norra Småland
Ungdomsövning	24-26 mars	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	25-26 mars	Göteborg	Göteborg
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F	25 mars-07 april	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Totalförsvarsinformation	29 mars	---	Bohuslän-Dal
För din säkerhet, del 2	30 mars	Helsingborg	Skåne
Cyberkrig	05 april	Halmstad	Halland
Military Weekend	07-09 april	Revingehed	Skåne
Verksamhetssäkerhet	08-09 april	Käringberget	Älvsborg
Pistolskytte	13 april	Orust	Bohuslän-Dal
Ungdomsövning, tema överlevnad	13-16 april	---	Bohuslän-Dal
Military Weekend	21-23 april	Göteborg	Älvsborg
Military Weekend	21-23 april	Halmstad	Halland
Ungdomsövning	21-23 april	Eksjö	Norra Småland
Ungdomsövning	22-23 april	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	22-23 april	Göteborg	Göteborg

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Hjärt- och lung-räddning	22 febr	Västerås	Västmanland
Military Weekend	03-05 mars	Karlberg	Stockholm Södermanland
Totalförsvarskväll	16 mars	Västerås	Västmanland
Military Weekend	24-26 mars	Söderhamn	Gävleborg
Försvarsinformation	29 mars	Västerås	Västmanland
Värdegrund	05 april	Västerås	Västmanland
Military Weekend	07-09 april	Berga	Stockholm Södermanland
Vårövning - skjuthelg 1 och Baskurs (ungdom)	07-09 april	Strängnäs	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	24-26 feb	Umeå	Västerbotten
Vintertjänst grunder	04-05 mars	Boden	Norrbottnen
Ledarskap/kommunikationsprocesser	18 mars	Härnösand	Västernorrland
Självförsvar	25 mars	Sundsvall	Västernorrland

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Försvarsinformation	02 mars	Kristianstad	SVEROF
Försvarsinformation	08 mars	Falsterbo	SVEROF
Ungdomsövning	14 mars	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Språkutbildning	18-19 mars	Uppsala	Militärtolkarna
Försvarsinformation	21 mars	Stockholm	SVEROF
Ungdomsövning	24-26 mars	Väddö	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	18 april	Norrtälje	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

VI STÄRKER SAMHÄLLET SÄKERHET

Rekrytering, utbildning och avtal

För Försvarsmakten och krisberedskapssystemet

Ungdomsverksamhet

För att utveckla ungdomar genom kunskap, gemenskap och utmaningar med inriktning på försvar och krisberedskap

En del av folkförankringen

Genom kunskap och information till medlemmar och allmänhet

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

